BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ SAYI: 168-27 HAZİRAN 1978 FİYATI 5 TL

Doğu'daki oyunlar:
PAFTAYA ÇİZDİKLERİNİZİ GERÇEKLEŞTİREMEYECEKSİNİZ

Aykut Göker:

TÜTED GÖREVLERİNİ BAŞARACAKTIR

TÜM TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ (TÜTED) GENEL KURULU ÖNCEKİ HAFTA SONUNDA YAPILDI. GENEL BAŞKAN AYKUT GÖKER'İN GENEL KURUL'DA YAPTIĞI KONUŞMANIN BİR ÖZETİNİ OKURLARIMIZA SUNUYORUZ.

Türkiye teknik elemanlarının tüm diğer ülkelerdeki gelişmelerden bağımsız olmayan toplumsal sorun ve görevlerine değinmektek istiyorum.

Çağımızda bilim ve teknoloji üretimde, ekonominin yönetiminde ve hayatın diğer bütün alanlarında giderek artan bir önem kazanmaktadır. Bilimsel araştırmalar alanındaki yoğun faaliyet sonucu ortaya konan bilimsel bulguların nicelik ve nitelik yönünden ulaştığı yeni boyutlar teknolojide köklü dönüşümlere, gelişmelere zemin hazırlıyor. Eskiyi oranla çok daha yaygın ve yoğun bir teknolojik araştırma-geliştirme faaliyeti modern üretimin ayrılmaz bir parçası halini geldi. Bu anlamda bilim ve teknoloji modern üretimin başlıca sorun girdileri arasında üretim sürecini derinden etkileyici bir rol kazandı. Geliştirilen modern teknikler giderek çok daha yaygın bir biçimde ekonominin yönetiminde kullanılır hale geldi.

Üretimde ve ekonominin yönetiminde bu denli etkileri ortaya çıkan bilim ve teknolojinin; toplumun sınıf ve tabakalarında, üretim sürecindeki konumları ve işlevleri açısından bazı değişikliklere yol açması, değer yargılarında ve kültür hayatında etkilerinin duyulması kaçınılmazdır. Nitekim bu olgu, ulaştığı boyutlar itibariyle sosyalist ülkelerde ve ileri kapitalist ülkelerde, henüz sürecin başında olunmasına rağmen, bilimsel ve teknolojik bir devrim olarak niteleniyor.

YENİ KOŞULLAR, YENİ SORUMLULUKLAR

Tüm ülkeleri, ekonomik sistemlerine bağlı olarak az veya çok ama mutlaka etkileyen bilimsel ve teknolojik devrim, insanlığın önüne yeni bir sorumluluk, yeni bir görev koyuyor. Bu, bilim ve teknolojinin toplum yararına kullanılması, bilimsel ve teknolojik araştırmaların bu amaçla denetim altına alınması sorumluluk ve görevidir.

Bilim ve teknolojinin, toplumsal gelişmenin gerekleri doğrultusunda, tüm ülkelerin işçilerinin, emekçilerinin çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirme doğrultusunda kullanılmasının sağlanması, bu görevin bir parçasıdır.

Bu görev sosyalist ülkelerde yerine getirilmektedir.

İleri kapitalist ülkelerde ise, bilimsel ve teknolojik araştırma merkezlerinin mülkiyetini veya denetimini ellerinde bulunduran çok uluslu şirketler bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirme faaliyetini yalnızca kendi tekellerinin kârlarını koruyabilmenin ve yükseltebilmenin, yalnızca rantabiliteyi yükseltebilmenin etkin bir aracı olarak görmektedirler.

Tekelci devlet kapitalizminin bilim ve teknolojiye verdiği olağanüstü önem, herşeyden önce, emperyalist kapitalist sistemin dünyanın kalan bölümü üzerindeki egemenliğini sürdürebilmek için gerekli olan kitle imha silahlarının geliştirilmesini olanaklı kılmasından kaynaklanmaktadır.

Bilimsel ve teknolojik araştırmalar sonucu elde edilen ürünler doğası gereği toplumsal bir karaktere sahipken, bu nedenle topluma maledilmek, toplumun çıkarına kullanılmak gerekirken; çokuluslu şirketlerin, dev tekellerin kârlarının artırılması doğrultusunda kullanılıyor olması, kapitalist toplumda yaşanan bir çelişkidir.

EŞİTSİZ GELİŞİM YASASININ GEÇERLİLİĞİ

Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası bilim ve teknoloji alanında da geçerlidir. Bilimsel ve teknolojik araştırma merkezlerinin kapitalist ülkeler arasındaki eşitsiz dağılımı bu ülkeler arasında varolan farklı gelişme trendlerini, diğerlerine nazaran daha az gelişmiş durumda bulunan ülkeler aleyhine, daha da farklılaştırmaktadır.

Emperyalist-kapitalist sistemin sömürü ağındaki ülkeler için ise, durum çok daha kötüdür. Sanayileşememiş veya Türkiye gibi kurulabilmiş sanayileri de yapısal olarak tamamen dışa bağımlı olan bu tür ülkeler genel olarak araştırma merkezlerinden yoksundurlar, ulusal gelirlerinden bilimsel ve teknolojik araştırmalara ayırabilecekleri fonları da son derece sınırlıdır. Emperyalizmin savaş kışkırtıcılığından kaynaklanan bölgesel savaşlar, silahlanma yarışı, emperyalizmin askeri paktlarına olan bağımlılığın getirdiği mali külfetler bu ülkelerin ulusal gelirlerinin yatırımlara ayrılabilecek bölümünü zaten alıp götürmektedir. Ve dünyamızın bir bölümünde bilimsel ve teknolojik devrim olgusundan söz edilirken, bu durum, emperyalist kapitalist sistemin sömürü ağındaki ülkelerin işçi, emekçi sınıfları için ülkelerinin dışa bağımlılığını pekiştirmekten öteye bir anlam ifade etmemektedir. Giderek artan teknolojik bağımlılık emperyalist kapitalist sömürünün artırılarak sürdürülmesine yeni bir olanak sağlamakta; ileri kapitalist ülkeler lehine işleyen ihracat-ithalat hadlerine, kâr transferlerine teknoloji transferi, işgücü transferi, beyin transferi gibi yeni sömürü biçimlerinin eklenmesine neden olmaktadır.

Sırtını emperyalist-kapitalist sisteme dayamış yerli egemen sınıfların iktidarları sürdüğü sürece yani emperyalist-kapitalist sistemce tüm alanlarda tabi olmaya varan bağımlılık ilişkileri sürdüğü sürece bu ülkeler için bilimsel ve teknolojik devrim bağımlılık zincirlerini pekiştiren halkalar olmaya devam edecektir.

KALİFİYE İŞGÜCÜ İHTİYACI ÖN PLANA ÇIKIYOR

Teknik elemanların, ileri kapitalist ülkelerde, sınıfsal konumlarındaki değişikşikliklere biraz daha yakından bakmak yararlı olacak. Bilindiği gibi bilim ve teknolojideki gelişmeler, ileri teknolojinin üretim sürecinde giderek kazandığı ağırlık eğitilmiş işgücüne olan ihtiyacı ön plana çıkardı. Bilim adamı, araştırmacı, yönetici mühendis ve teknisyenleri kapsayan toplumsal katmanlarda bir yanda nicel açıdan hızlı bir büyüme olurken öte yanda bu katmanların üretim sürecindeki işlevlerinde önemli değişiklikler oldu. Üst düzeyde eğitilmiş bu emekçiler arasında ihtisaslaşma, iş bölümü ileri boyutlara vardı. Artık bir malın üretim prosesini başından sonuna beyniyle denetleyen, tüm üretim faaliyetine tek başına kumanda eden, proses ilişkin tüm teknik bilgileri kafasında taşıyan "mühendis" imajı ortadan kalkmak üzere. Teknik kadrolar üretimin kumanda odasından aşağıya, tüm aşamalarına doğru yayılıyorlar, giderek artan oranlarda artı değerin üretilmesi sürecine doğrudan katılıyorlar, kapitalist sömürüye doğrudan tabi olma durumuna geliyorlar. İşçilerinkine benzer sınıfsal sorunlarla karşılaşıyorlar. Öte yanda, giderek kollektifleşen bilimsel araştırmalar ve teknolojik araştırmalar alanında sayıca yoğunlaşan bilim adamları, araştırmacılar ve diğer teknik elemanlar tamamen ücretli emekçi konumuna geliyor ve tüm diğer ücretli emekçilerin sorunlarıyla karşı karşıya kalıyorlar. Başlangıçta okullarda alınan bilgiler artık yetmiyor. Sürekli eğitim zorunluluk halini alıyor.

Benzer değişim işgücünün kalifiye olmayan ve kalifiye işçi kesimleri için de sözkonusu. Salt kol gücüne dayanan düz işçiliğe olan ihtiyaç giderek azalıyor. Elemen bunun yanında zenaatkarlığın, el ürünlerinin yerini de tamamen makinalar, otomatik kontrol sistemleri alıyor. Teknik bilgilerle donanmak ihtiyacı sürekli olarak bu bilgilerin yenilenmesi ihtiyacı ortaya çıkıyor. Alttan ve üstten yürüyen bu değişim süreci kafa ve kol emeğini birbirine yaklaştırıyor.

KAÇINILMAZ GÖREVLER

Bilimsel ve teknolojik devrimin toplum hayatının bütün alanlarında, teknik elemanların üretim sürecindeki işlevlerinde ve buna bağımlı olarak sınıfsal konumlarında meydana getirdiği değişiklikler, onların toplumsal gelişmedeki rollerinin önem kazanmasını da birlikte getirmektedir. Toplumsal gelişmeye katkıda bulunma yönünden kazanılan önem doğal olarak yeni toplumsal görevleri de öne çıkarmaktadır.

İleri kapitalist ülkelerde bilim ve teknolojiyi yalnızca rantabiliteyi yükseltmek, yalnızca tekellerin kârlarını yükseltmek, yalnızca emperyalist-kapitalist sömürüyü sürdürmek için kullanmaya zorlanan, gelişen tüm olanaklara rağmen çevre sağlığını, işçi sağlığını bir kenara itmeye zorlanan teknik elemanların toplumsal görevi herhalde ve herşeyden önce, bilim ve teknolojinin işçi ve emekçi sınıflar yararına kullanılmasına set çeken sermaye sınıflarına ve onların siyasi iktidarına karşı verilen mücadeleye katılmak olmalıdır.

Teknik elemanlar bu ülkelerde emperyalizme karşı, tekellere karşı, kapitalizme karşı verilen mücadelede, barış için, sosyalizm için verilen mücadelede bu mücadelelerin başını çeken işçi sınıfının yanında saf tutmak, işçi sınıfının siyasi hareketine tabi olmak durumundadırlar. Bu, onların sınıfsal konumlarının gereğidir, sınıfsal konumlarının getirip dayattığı kaçınılmaz görevdir.

Emperyalist-kapitalist sisteme bağlı bu, geri kapitalist yapıya sahip tüm ülkelerde ve ülkemizde de teknik elemanlar sağlıksız da olsa, yapısal olarak dışa bağımlı da olsa ortaya çıkan sanayileşme sürecinin sonucu toplumsal bir katman olarak giderek artan bir öneme sahip olmaktadır. Üretim sürecindeki konumları itibariyle işçilerle teknik elemanlar arasında sınıfsal bir yakınlaşma bu ülkeler içinde sözkonusudur. Ne var ki, bu ülkelerin teknik elemanları ileri kapitalist ülkelerdekilere nazaran çok daha ağır sorunlarla ve çok daha ağır toplumsal görevlerle karşı karşıyadırlar.

KAPİTALİZMİN DAYATTIĞI ÇIKMAZ

Onlar herşeyden önce, bilim ve teknolojisini kendisi üretmeyen, temel mühendislik hizmetlerini dışarıdan ithal eden, tesisleri yabancıların nezaretinde monte edilen, hatta işletilen bir ülkede mesleklerini icra etmek gibi temel bir sorunla karşı karşıyadırlar. Dışarıdan ithal edilebilen teknoloji genellikle geri teknolojidir. Mühendislik sanayileri gelişmemiştir. Kurulan tesisler pek az sınai mamulün tüm üretim sürecini kapsayacak niteliktedir. Bu ülkelerin payına düşen daha çok dayanıklı-dayanıksız tüketim mamulü üretiminin montaj safhasıdır. Böylesi bir yapının doğal sonucu teknik elemanlar için: mesleki bilgi ve becerilerini kullanamamak, mesleki bilgi ve yeteneklerini geliştirememek, meslek dışı istihdam alanlarında çalışmak zorunda kalmak, gizli ve açık işsizlik, mesleğine yabancılaşmadır. Ve onlardan istenen de yalnızca emperyalist efendilerin ve bunlarla bütünleşen yerli egemen sınıfların değirmenine testiyi kırmadan su taşınmasının sağlanmasıdır.

Ülkemiz teknik elemanlarının önemli bir çoğunluğu sorunlarının; ülkemizin, emperyalist-kapitalist sistemin ilişkiler ağı içinde bulunmasından ve kapitalizmden kaynaklandığının farkındadır.

GÖREVLER BAŞARILACAKTIR

İnancım odur ki, teknik elemanların demokratik kitle örgütü TÜTED, bugüne dek olduğu gibi bundan sonra da ekonomik demokratik hakların alınması mücadelesini bu perspektif içinde sürdürecektir. Bunu yaparken daha çok sayıda teknik elemanın örgütlü mücadeleye katılabilmesi, teknik elemanların ulusal ve uluslararası dayanışmasının pekiştirilmesi yolundaki çabalarını yoğunlaştıracaktır. Ve yine inancım odur ki, bundan sonra da TÜTED ulusal bağımsızlığın kazanılması, toplumun demokratikleştirilmesi mücadelesinde payına düşen görevleri yerine getirmeye çalışacak ve böylesi bir mücadele platformunda demokratik güçlerin eylem birliğinin sağlanmasına katkıda bulunacaktır. Ve tüm mücadelesinde teknik elemanların işçi sınıfının mücadele ittifakı içinde yer almasını ve işçi sınıfının siyasi hareketiyle uyumun sağlanmasını ön koşulunun gereklerini yerine getirecektir."

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd. Sti. adına Nihat SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Metin ÇULHAOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI ● Yönetim: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1, Çemberlitaş - İSTANBUL, Tel: 26 35 67 ● Abone Koşulları: Yıllık 200, 6 aylık 100. TL, Avrupa, 6 Aylık: 250 TL., Yıllık: 500 TL., Amerika: 6 Aylık 325 TL., Yıllık: 650 TL., Avustralya - Japonya: 6 Aylık: 400 TL., Yıllık: 800 TL. ● Posta Çeki: YÜRÜYÜŞ Dergisi 100234 ● İlan Koşulları: Arka Kapak (Renkli) 15.000. TL., Arka Kapak (Siyah beyaz): 12.000 TL., İç sayfalarda sütun santimi: 40. TL., Yayın ilanları % 50 indirimlidir. ● Baskı: Daily News Web-Ofset Tesisleri ● Kapak: Uğur OKMAN

DEVLET'E ÇIKARILAN DAVETİYE

METİN ÇULHAOĞLU

Kapitalist toplumlarda devletin yeri ve işlevi, sosyalist teori tarafından çoktan açığa çıkarıldı. En genel hatları ile biliniyor: Devlet, egemen sınıfların elindeki örgütlü baskı ve şiddet aracı. Ancak bu genel doğrunun, daha özel bazı yanları da var: Devlet, egemen sınıflar açısından herhangi bir şiddet aracı değil. Devletin, en geniş anlamda örgütlülüğünün ve sürekliliğinin yanısıra, bir de "legal olma" özelliği var. Örneğin faşist örgütler, ülkücü dernekler de burjuvazinin baskı ve şiddet araçları olarak belirli misyonlara sahipler. Bunların işlevleri giderek artıyor; Beslendikçe azıyorlar. Ama devlet gibi herşeyin üzerinde, tarafsız görünümlü ve legal bir konuma sahip değiller. Burjuvazinin resmi ve gayri resmi şiddet araçlarını birbirinden ayıran başlıca özellik, burada yatıyor.

Hep birlikte yaşadığımız MC dönemlerinin bir özelliğinden söz etmek gerek. MC dönemleri, Türkiye'de egemen sınıfların resmi ve gayriresmi şiddet araçlarının, legal ve illegal şiddet yöntemlerinin içiçe geçip kaynaştığı ve birlikte hallı ezdiği bir dönem oldu. MC dönemlerinde çok sözü edilen faşist tırmanışın bir görünümü de bu. Buraya kadar olanı, göreli olarak klasik bir süreç. Ama klasik süreçler, her zaman klasik sonuçlarla kapanmıyor. MC'nin legal ve illegal araçları ile klasik bir süreçte tırmanan faşizm, bir darbe ile klasik sonucuna, yani açık faşizme ulaşamadı. Hiç kuşkusuz çok çeşitli ve karmaşık nedenlerle. Ama önemli olan, bu nedenlerden çok sonucuna ulaşmayan oyun üzerine burjuvazinin bugün düşündükleri. Bunlar üzerinde durmak gerekiyor.

Burjuvazi, bir dönüş yapma zorunluluğunu duydu. Hemen belirtelim: Hiç kuşkusuz kesin bir dönüş, bir vazgeçme değil. Özetle şu: MC dönemlerinde tırmandırılan faşizm, kesin ve klasik sonucuna ulaşmadığı için, ortada bir boşluk ve yine burjuvazinin uzun süre tahammül edemeyeceği bir laçkalık doğdu. Şimdi burjuvazi bu boşluğu legal şiddeti ön plana çıkararak, legal şiddete yeni misyonlar yükleyerek doldurmaya çalışıyor. Bugünkü planın özü bu. Burjuvazi, legal şiddete, yani devlete yeni davetiyeler çıkarıyor. Özel misyonlar için beslenen fanatik gruplar, bugün işlev olarak legal şiddete göre geri planda kalıyorlar.

Burjuvazi neden legal şiddete davetiye çıkarıp diğer grupları şimdilik daha geri planda bırakıyor? Nedenlerden ilki açıklandı: Bugüne kadarki birikimi, açık faşizm takviyesi ile doruğuna çıkaramamak. Ancak daha önemli bir neden de var: Büyük burjuvazi, CHP'nin kimi misyonları yüklenmeye kendisinin de beklemediği boyutlarda teşne olduğunu hemen gördü. CHP'nin, programının, bilinen görüşlerinin ve tabanının çok ötesinde "ben devletim" mantığına hemen kapılanıverdiğini gördü. Burjuvazi, ayrıca özel şiddet araçlarına pek gerek duyulmayan 1950 öncesi "tek parti, tek şef ve milli birlik" mantığını bugünkü iktidarda ve başbakan Ecevit'te bulduğunu hissettiler. Hiç te haksız sayılmaz.

Sayalım. CHP iktidarı, uluslararası ilişkilerde, "ulusal gururumuzun korunmasında", "anarşinin durdurulmasında", "milli birliğin sağlanmasında" ve işçi işveren ilişkilerinin her iki taraf adına ve her iki tarafın üzerinde "ulusal ekonomi çerçevesinde" değerlendirilmesinde tek alternatif olarak ortaya çıktı. Somut bir olgu olarak CHP iktidarı, soyut bir olgu olarak devletin tüm fonksiyonlarını böyle üzerine aldı. Şimdi CHP iktidarı, kaybolduğu iddia edilen devlet için "o benim" diye göğsünü gerip dolaşıyor. Burjuvazinin resmi, legal ve daha yaygın olan baskı aracı, aynı sınıfın gayriresmi, özel ve sınırlı şiddet araçlarından daha ön plana çıkıyor. Burjuvazi, hiçbirinden fedakarlık etmeyecek. Ama ortadaki boşluğu, birinden birine ağırlık vererek dolduracak. Öyle de yapıyor.

Söylenenler soyut bulunabilir. Ama üzerinde en azından düşünülmesi gereken kimi somut göstergeler de var. Örneğin, bir gazete. Bu gazete, bugün iktidarın en büyük destekçisi durumunda. Yazarları, Ecevit diyor başka bir şey demiyor. Egemen çevrelerin en mutemet gazetecisi, Ecevit'in dış gezilerini izlerken kendi ifadesine göre ağlıyor. Belki de Atatürk'ü hatırlayarak. Ama aynı gazete MİT'i, Savak'ı, bölücülüğü, Talabani'yi, Barzani'yi dilinden düşürmüyor. Bu en çok okunan gazetenin misyonu ne ola ki?

Açıkçası şu: Legal şiddeti ön plana çıkarmak ve legal şiddetin tüm olanaklarından sınırsızca yararlanmak için "inandırıcı bir dış tehlike" yaratmak gerekiyor. Sonra da bu "dış tehlike"yi içerideki olaylarla bütünleştirmek. Beyllk, ama etkili bir taktik. Öyle ki, huzursuz halk karşılaştığı her olayın içinde bir yabancı, bir "dış mihrak" arayacak. Bugün CHP'nin en çok okunan gazetesi, halka, yayını ile bu "tehlike"yi işaret ediyor. Sonra huzursuz yığınlar büyük bir korku içinde devleti aramaya başlayacaklar. Bir baskı ve şiddet aracı olan devlete sımsıkı sarılacaklar. "Anarşinin durdurulması", "Türkiye'de gözü olanlara" gereken dersin verilmesi için, uyguladığı şiddete de razı olarak devlete güvenecekler. Burjuvazinin en akıllı kesiminin bugünkü planı, özetle böyle.

Politika, karmaşık bir süreç. Nesnel sürecin, kimi dönemlerde özel yan ürünleri de oluyor. Burjuvazinin devlete davetiye çıkarması, legal şiddet araçlarına ağırlık verme politikası hiç kuşkusuz kimi olumlu yan ürünlerini de verecek. Ve hemen belirtmek gerekiyor: Sosyalistler, yalnızca sosyal demokrasinin ikili yanını görmüyorlar. Tüm nesnel süreçlerin ikili yanını görüyorlar. Burjuvazinin son manevrasının da ikili yanını görüyorlar. Bir yandan legal şiddete ağırlık verilişindeki hesapları değerlendirip tedbirlerini ona göre alırlarken, diğer yandan da legal şiddete geçişte kimi fanatik-faşist grup ve kişilerin ekarte edilmesi biçiminde ortaya çıkabilecek olumlu gelişmeleri de göz önünde bulunduracaklar.

Tüm bu gelişmelerin karşısında bir de yanlışlara ve yanlışlığa mahkum olanlar var. En "tutarlı" oldukları konum, yanlışlardan hiç ama hiç şaşmamaları. Böyleleri hiç kuşkusuz yine koro halinde seslerini yükseltecekler. Ön plana çıkardıkları konu, "ilerici ve halktan yana bir CHP iktidarı ile gerici faşist güçler arasındaki çelişki" olacak. Böylece burjuvazinin en önemli manevralarına gözlerini kapayacaklar. Şimdiden kapamaya başladılar. MC'nin söyledikleri en çok böylelerini etkiliyor. Ecevit'in kendilerinden gülerek bahsettiği "hükümet ömrüne her ay vade biçenler", kendi taraftarlarından çok böylelerini etkiliyorlar. Böyleleri, bugün için ağır basan olgunun "CHP'nin iktidardan düşürülmesi" değil, tersine iktidara daha da yerleşmesi olduğunu bir türlü göremiyorlar.

Herşeye rağmen Türkiye önemli günlere gebe. Önemli günlerin sonucunu, burjuvazinin yeni tercihinin gücü ve etkinliği belirleyecek. "Uzun, sıcak yaz", sayfiyeler, kampingler ve plajlar kadar Galata'da, Odakule'de, başkent kulislerinde ve kışlalarda geçecek. Ama genel sürecin olumlu yan ürünleri hiç bir zaman burjuvazinin planını ve sürecin kenisini örtbas etmemeli. Burjuvazinin, CHP aracılığı ile en keskin silahını yeniden bilemeye başladığı, devleti "tarafsız" görünüm altında ilerici güçlerin üzerinde saldırmak üzere hazırladığı unutulmamalı.

Bugün için gereken, kimi şablonların aldatıcı sihrine kapılmak değil, olguları dikkatle ve yeniden değerlendirmek.

«SİYASAL BELGE» VE BARIŞ SINAVI

Başbakan Ecevit'in geçtiğimiz hafta Çarşamba günü başlayan ve beş gün süren Sovyetler Birliği ziyareti Türkiye kamuoyunda dikkatle ve ilgiye izlenirken, basının da konuya olağanüstü frekansla yaklaştığı gözlendi.

"—En büyük anlaşma.."

"—Sovyetler ne istersek veriyor.."

"—Moskova'da sanan hava ve dağılan bulutlar..."

"Görüşmeler umulmadık dört iyi sonuçla sürpriz sonuçlandı.."

Gazete başlıkları bu ve buna benzer heyecan belirtileriyle verildi.

Türkiye ile Sovyetler Birliği Başbakanları arasında imzalanan "Siyasal Belge'nin yanısıra Karadeniz Kıta Sahanlığı ve Kültürel İlişkiler konusundaki anlaşmalar gerçekten dünya ve bölge barışı adına olduğu kadar iki dost ve kardeş ülke adına da yapıcı, olumlu adımlardı. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ile Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş günlerine uzanan dostluk ve dayanışma bağlarının tarihi kökleri ve komşuluk ilişkilerinin her iki ülke açısından taşıdığı önem ve anlamlar açısından bakıldığında ise "olması gerekenin gecikti ğinden " de söz etmek pekala mümkündü.

Büyük basının Moskova görüşmelerini verirken kullandığı frekans, ister istemez olayın bu yönünü de düşündürüyordu.

GERİDİLİKTE SON PERDE

Yıllardır, on yıllardır en gerici ve şoven saldırılarla oluşturulan antisovyet-antikomünist kavramlar, yalan ve şaşırtmacalar hiç değilse baberlerin objektifitesinde ve siresinde saraldılar. Öylesine ki, yayın politikalarını değil ama haber politikalarını "günlük" gelişmenin supleksine uyduramayan Babıali büyükleri gülünç durumlara da düştü.

Bir tanesi "Gezinin bilançosu"nu yaparken şu ifadeleri kullandı:

"—Kim sanıyorsa ki, Ecevit Moskova'yı fethetti, bu koskoca bir yanlıştır.."

Hiç kimse böyle bir şeyi sanmıyordu ama yazı böyle başlıyordu. Devam ediyordu:

"— Ama kim sanıyorsa ki, Türk heyeti Moskova'da soğuk bir hava ile karşılandığı halde, Türk kamuoyuna herşey toz pembe gösterilmeğe çalışılmaktadır, bu daha büyük bir yanlış olur.."

Hürriyet, antisovyet, antikomünist plonjonda böylesine gülünç bir duruma düşerken Terciman insanı kurturacak bir yorum hoparlörü kuruyordu. Moskova'ya giden Genel Yayın Müdürü "Alıyoruz ama acaba neler veriyoruz" hemı yaparken, Nazlı Ilıcak da, ünlü Prof. Fahri Armağlu'nun "Marksizm"e ilişkin görüşlerini Moskova'dan gazeteine yazdırıyordu.

SİYASAL BELGE

YÜRÜYÜŞ'ün dış politika sayfalarında konuyla ilgili yorumları belirtmekle yetinirken Başbakan Bülent Ecevit'in Moskova'ya gider ayak kendisiyle mülakat yapan Ali Sirmen'e söylediği şu sözlerin altını çizmekte yarar vardır:

"Biz biç bir zaman Türkiye'yi bir ittifak sisteminin kanattaki sivri ucu olarak görmek, değerlendirmek istemiyoruz. Bunu bütün açıklığıyla müttefiklerimize de ve bütün dünyaya da söyledik".

Ecevit'in bu sözlerinin cidiyet ve tutarlılığı, imzalanan "Siyasal Belge" önünde tarihi bir sınav geçirecektir.

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında imzalananSiyasal Belge şöyledir:

"Türkiye Cumuhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği,

İki ülkenin, eşitlik, karşılıklı saygı. birbirlerinnin içişlerine karışmama ve ortak yarar ilkelerine uygunluk içinde gelişen iyi komşuluk ve dostça işbirliği ilişkilerini daha da güçlendirmek istekleri ve amaçlarını gözönünde bulundurarak.

İki devletin daha kuruluşları evresinde K.Atatürk ve V.İ.Lenin tarafından iki ülke arasındaki ilişkilerde yerleştirilmiş olan karşılıklı güven ve işbirliği anlayışını, Birleşmiş Milletler yasası amaç ve ilkeleri ile Avrupa'da güvenlik ve işbirliği konferansı sonuç belgesi ilkelerine ve kurallarına dayalı olarak sürdürmenin her iki ülke yararına olacağına inanarak,

Bu amaçlar ve ilkeler çerçevesinde ilişkilerini pekiştirmenin gerek bölgelerinde gerek Avrupa'da ve dünyada yumuşama sürecine ve dolayısıyla gerçek barışa katkıda bulunacağı inancını taşıyarak,

1972 tarihli Türkiye-Sovyetler Birliği iyi komşuluk ilkeleri beyanı'nın, her iki ülke arasındaki işbirliğinin gelişmesine hizmet eden ve karşılıklıiyi niyet havasını güçlendiren önemli bir aşama olduğunu belirterek,

İki ülkenin sonuç belgesi kurallarını ı somut olarak uygulamalarının ve bu belge amaçlarına ve dengeli› biçimde uymalarının yumuşamayı sürekli, canlı ve geniş kapsamlı evrensel bir sürece dönüştürmeye önemli katkısı olacağını açıklayarak, Birleşmiş Milletler Yasası'nın amaçlarına ve ilkelerine bağlılıklarını yineleyerek,

Aralarındaki iyi komşuluk ve dostça işbirliği ilişkilerini daha da güçlendirmek için davranışlarında aşağıdaki yolları izleyeceklerini açıklarlar:

TOPRAK BÜTÜNLÜĞÜNE SAYGI

"Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği,

Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Sonuç Belgesi'nde yeralan bildiri ilkelerini aralarındaki ilişkilerde ve bu ilşkileri pekiştirmede uygulamak,

Bu anlayışla, iyi komşuluk ve işbirliği ilişkilerini, birbirlerinin egmenliğine, hak eşitliğine, yaşamları ile kamu düzenlerine ve toprak bütünlüğüne saygıya, içişlerine karışmamaya, karşılıklı güvene ve yararlara dayalı olarak dengeli biçimde geliştirmek.

İki ülke sınırlarını iyi komşuluk ve dostça işbirliği sınırları olarak korumak,

Sonuç Belgesi'nin Avrupa'da güvenlikle ilgili kuralları arasında yeralan tehdide veya kuvvet kullanmaya başvurmama ve topraklarının diğer devletlere karşı saldırı ve yıkıcı faaliyetler için kullanılmasına izin vermeme ilkelerini karşılıklı ilişkileninde özenle uygulama.

Konularındaki kararlılıklarını açıklarlar.

KARŞILIKLI ÇIKARLARDA İŞBİRLİĞİ

"Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cuhuriyetleri Birliği,

Uluslararası kuruluşlar ve konferanslar çerçevesinde yararlı ve karşılıklı çıkarlara uygun görülen durumlarda işbirliği yapmak,

Yumuşamanın güçlendirilmesine ve ikili ilişkilerin geliştirilmesine yapacağı katkıyı gözönünde tutarak resmi temsilcilerinin diplomatik yollarla gerçekleştirecekleri temaslarla karşılıklı görüş alış verişini genişletmek,

Sonuç Belgesi ilkelerinin bütünlüğünü ve eşit değerde oluşlarını önemle ve özellikle gözönünde bulundurmak,

Yumuşamanın politik, askeri, ekonomik ve insancıl boyutlarının oluşturulması yoluyla milletlerarası ilişkilerde yumuşama sürecini ilerde de derinleştirmek ve bu sürecin dünyanın bütün bölgelerine yayılması için devamlı olarak çaba göstermek,

Nükleer ve konvansiyonel alanlardaki silahlanma yarışının, barış ve yumuşama sürecini tehlikeye düşürdüğü gibi, gerek ulusal gerek uluslararası düzeyde iktisadi yönden olduğu kadar güvenlik yönünden de olumsuz sonuçlar doğurduğunu ve uluslararası işbirliğinin gelişmesini ve bu arada dünyadaki az gelişmiştik sorununun etkili biçimde ele alınmasını ve çözümünü engellediğini gözönünde tutarak, kesin ve etkili bir uluslararası denetim altında, genel ve tam silahsızlanmayı amaçlayan girişimleri desteklemek ve bunlara olumlu katkıda bulunmaya çaba göstermek,

Bu çerçeve içinde silahsızlanma girişimlerinde gerek kendi silahlarının gerek tüm başka ülkelerin güvenlik yararlarının özenle gözetilmesine saygı göstermek.

Gelişme yolundaki ülkelerin ulusal egemenliklerini ve ekonomik bağımsızlıklarını güçlendirme çabalarını desteklemek ve emperyalizmin sömürgeciliğin ve ırk ayrımının her türüne karşı koymak,

Konularındaki kararlılıklarının uyum içinde olduğunu açıklarlar.

EKONOMİK TEKNİK, TİCARİ VE KÜLTÜREL İŞBİRLİĞİ

"Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği,

Aralarında türlü alanları kapsayan ekonomik ve teknik işbirliği ile ticaret ilişkilerinin her iki ülkeye de yarar sağlayacak dengeli ve sürekli bir biçimde gelişmesi ve eldeki olanaklardan daha geniş ölçüde yararlanılması için gerekli

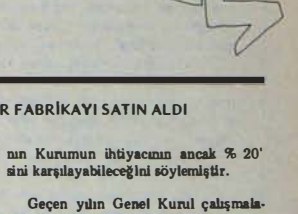

Eskimiş oyun yeniden sahnede mi?

DİSK'e bağlı sendikaların yürütme kurulları ile DİSK genel yönetim kurulunun Temmuz ayı başında Ören'de ortak bir toplantı yapacakları belirtilmektedir.

DİSK'in bu toplantısı ile ilgili olarak çeşitli söylentiler dolaşmaktadır. Bu söylentilere göre, DİSK'in bu ortak toplantısına ilişkin resmi bir gündem bulunmakla birlikte, gündemde bulunmayan kimi sorunlar için de bu toplantıda en azından bir "yoklama" yapılacaktır. Buyoklamanın konusu olarak da DİSK'in "milli sosyalizm"i savunan yeni bir parti kurma girişimleri üzerinde durulmaktadır.

Söylenti düzeyinde de kalsa, Türkiye işçi sınıfı hareketi, bu tür ön kesme girişimlerini hiç de yabancı değildir. DİSK'in gündeminde olduğu söylenen bu oyun, 1961'den sonra Türkiye İşçi Partisi hareketinin önünü kesmeyi amaçlayan "Çalışanlar Partisi" girişiminden özde hiç de farklı değildir.

Sübjektif niyetler, hiçbir zaman objektif gelişimin önünü kesmeye yetmemiştir. Tasfiyeciliği meslek edinenler, tüm tasfiyecilerin akibetinin kendilerinin bizzat tasfiyesi olduğunu unutmamalıdırlar.

SSK GERİ TEKNOLOJİLİ BİR FABRİKAYI SATIN ALDI

SSK, "tüketiği ilacı kendisi üretmek" amacı ile hareket ederken teknolojisi geri ve piyasada rekabet gücü kalmayan bir fabrikayı satın almıştır.

İstanbulda kurulu İLTAŞ İlaç Fabrikasını 120 milyon TL. karşılığında satın alan SSK, ilaç ihtiyacının ancak % 20' sini bu fabrika aracılığı ile karşılayabilecektir. Birkaç yıl önce SSK'na 90 milyon liraya satılması teklif edilen bu fabrikanın alınması o zaman SSK Müdürler Kurulunca uygun bulunmamıştı. Bu konuda SSK eski Müd rler Kurulu Üyesi ve Sosyal-İş Sendikası Genel Başkanı Özcan Keşeç "Alınan fabrika geri teknolojillidir. Zaten geri teknolojiyle üretim yapan ve artık rekabet imkanı kalmayan fabrikalar dışında hiçbir fabrika sahibi SSK'na fabrika satmaya yanaşmamaktadır. 1974 yılında Müdürler Kurulunda İLTAŞ için görüşme yapılmış ve satın alınması reddedilmişti" şeklinde konuşmuştur.

Kimya İşverenleri Sendikası Başkanı Refik Baydur da aslında fabrikanın geri teknoloji ile çalıştığını ve ödenen fiyatın yüksek olduğunu belirtmiş, fabrikanın Kurumun ihtiyacının ancak % 20' sini karşılayabileceğini söylemiştir.

Geçen yılın Genel Kurul çalışmalarına bakılırsa, SSK'nın ilaç fabrikasının sipariş edilecek makinalarla birlikte 3 ay sonra tamamlanması gerekmektedir. Geçtiğimiz yıl 27 Haziran - 1 Temmuz tarihleri arasında yapılan 32. Genel Kurul'da Genel Müdür Kaya Erdem kapanış konuşmasında şunları söylemiştir:

"İlaç fabrikası kurma hakkını, yasal olarak kurumumuzun sağladığı günden bugüne kadar mutlaka bazı girişimlerde bulunuldu. Etüd ve fizibilite raporları hazırlandı. Plan ve programları çizildi. Eylül ayı içinde makinaların siparişinin yapılması programlandı. Ve bu program çerçevesinde ilaç fabrikasının azami 15 aylık bir süre içinde tamamlanması planlandı."

Böylece SSK'nun "bedeflediği" yeni makinalarla 3 ay sonra faaliyete geçmesi gereken "modern" bir fabrika yerine 4 yıl önce reddedilip bugün daha pahalıya satın alınan eski bir fabrika gündeme gelmiştir.

çabaları göstermek,

Türk ulusu ile Sovyet Halkları arasında karşılıklı saygı ve güven ortamının güçlenmesine yönelik olarak, aralarında kültür, sanat, bilim, turizm ve spor alanlarındaki işbirliği ve değişimin gelişmesini karşılıklı olarak özendirmek,

Aralarındaki bilimsel ve teknik işbirliğini geliştirmek ve bu arada sanayi, tarım, enerji, ulaştırma ve sağlık alanlarında, iki ülkenin üzerinde anlaşmaya varacakları ortaklaşa araştırmalar yapılmasını incelemek,

Konularındaki kararlılıklarının uyum içinde olduğunu belirtirler.

Barışa, güvenliğe ve karşılıklı yararlara dayalı işbirliğine katkıda bulunmaktan başka bir amaç gütmeyen ve hiç bir devlete karşı olmayan bu siyasel belgede yeralan kurallar ve ilkelerbir bütün oluşturur ve Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin herhangi bir anlaşmada örgörülen haklarını veya yükümlülüklerini saklı tutar."

ANKARA'DAKİ HEYET

Başbakan Bülent Ecevit'in Moskova'ya gititği günlerde Türkiye'ye sessiz sedasız bir hey'et geldi. Bu heyet dünyanın en büyük 100 bankası arasında ilk sıralarda yer alan 8 bankanın temsilcilerinden oluşuyordu.

"Bankalar Konsorsiyumu'na öncülük eden bu sekiz bankanın temsilcileri, "Türkiye'ye nakit kredi açmak ve yaklaşık 2,5 milyar dolar tutarında kısa vadeli borçları ertelemek" konusu ile ilgili olarak gelmişlerdi !..

Heyetin geliştaribi Ecevit'in Moskova gezisinden bir hafta önceydi. Ancak bu tarih ertelenmiş ve heyet Türkiye'ye geldiğinde Ecevit Moskova'ya gitmişti...

Ortada ilginç bir senkronazisyonun varlığı gözden kaçmıyordu. Bu konudaki gelişmeler, önümüzdeki haftalar içinde elbette daha aydınlık bir şekilde gözlenecektir.

Heyetin gelişi ve heyete menaup üyelerin kimlikleri önemlidir. Sözü edilen sekiz bankanın toplam mevduatı 290,6 milyar doları, toplam mevcutları da 358,1 milyar dolara ulaşmaktadır. Sekiz bankanın mevduat ve mevcut toplamları, dünyanın en büyük 100 bankasının toplam mevduat ve mevcut toplamlarının yaklaşık yüzde 14,5'ini oluşturmaktadır.

Türkiye'ye "kredi açmak ve borç ertelemek" amacıyla geldiği bildirilen bankaları önümüzdeki dönemdeki gelişmelerin ipuçları yönünden yakından tanımakta yarar vardır..

Barclays Bank Ltd.-- (İngiltere): 1977 yılı içinde özellikle uluslararası bankacılık alanında gelişme göstermiştir. 267,6 milyon sterline ulaşan vergi öncesi kazançlarının yarısına yakın bölümünü uluslararası işlemlerden elde etmiştir.

1977 yılı içinde Seoul ve Manila'da yeni şubeler açmıştır.Atina, Dublin ve Zürih şubelerinin de önümüzdeki günlerde faaliyete geçeceği bildirilmektedir. Bu arada, Güney Kore, Avusturalya ve Tayland'da bazı iştirakler edinmiştir. Huston'da da temsilcilik açan bankanın Kuzey Amerika'daki yardımcı kuruluşlarının da hızlı bir genişleme içinde bulunduğu gözlenmektedir. Barclays Ticari Bankası da, sanayiin kredi talebindeki azalmaya karşın, orta vadeli kredilerini 400 milyon sterlinlik bir büyüklüğe ulaştırmıştır.

Chase Manhattan Corp.-- (Birleşik Amerika): Faaliyetlerini giderek artan ölcüde uluslararası alana yöneltmektedir. Bankanın vergi sonrası karlarının yüzde 65'i uluslararası bankacılık alanında sağlanmıştır. Londra ve Hong-Kong'daki ticari bankacılık faaliyeti gösteren yan kuruluşlar, 11,7 milyar dolarlık krediye katılarak bu karın bölümünü oluşturmuşlardır.

Cıticorp-- (Birleşik Amerika): Uluslararası kazançları 1977 yılı içinde 20 milyon dolar artarak 313 milyon dolara ulaşmıştır. Bu tutar, toplam kazançların yüzde 82'sini oluşturmaktadır.

Citicorp'un özellikle Brezilya'daki faaliyetleri dikkat çekici bir gelişme göstermiştir. Bu ülkedeki kazançlar 1976 yılında 54 milyon dolar iken, 1977'de 74 milyon dolara yükselmiştir.

Cıticorp'un Birleşik Amerika'daki kazançları ise 68 milyon dolardan 44 milyon dolara düşmüştür.

Deustseche Bank-- (Federal Almanya): Federal Almanya'nın dünya ticareti ve kredi piyasasındaki etkinliğinin artması doğrultusunda, Deutsche Bank'ın uluslararası alandaki faaliyetleri de yoğunluk kazanmıştır. Avrupa ve uluslararası para piyasaları ile alman markı sektörlerinde 1977 yılı içinde yer aldığı tahvil ihraçları arasında, 500 milyon dolarlık AET ihracı ve 250 milyon dolarlık Avustralya ibraci ile iki adet 50 milyon marklık ihraç bulunmaktadır.

Deutsche Bank, geçtiğimiz yılda Paris'de sekizinci yabancı şubesini açmış, ayrıca Milan ve Osaka'da tamsilcilikler kurmuştur. İşçi hacmi yüzde 15,5 oranında genişleyen bankanın kazançları da yüzde 23,4 artmıştır.

Derestner Bank-- (Federal Almanya): Bankanı toplam iş hacmi yüzde 18'lik bir artışla 118 milyar marka ulaşmıştır. Gelirlerin yüzde 30'u yabancı işlerden sağlanmıştır.

1977 yılı içinde açılan Hong-Kong, Huston, Toronto ve Cakarta temsilcilikleri ile yabancı ülkelerdeki büroların sayısı 33'e ulaşmıştır.

Bankanın kazançları 1977 yılında, bir önceki yılın 290,8 milyon mark düzeyinden 274,7 milyon mark'a inmiştir. Bu kazanç azalması, Federal Almanya'daki vergi reformlarından etkilenmiştir.

J.P.Morgan-- (Birleşik Amerika): Bütününe yakın ismi Morgan Guarantya Trust'a ait olmak üzere, J.P.Morgan'ın net kazancı yüzde 6,7 artarak 216,3 milyon dolar olmuştur. Kazanç artışı, faiz gelirlerinin çoğalması yanında, şüpheli alacakların azalmasından etkilenmiştir.

Uluslararası alandaki kredilerin artışına karşın, Birleşik Amerika'daki krediler 30 milyon dolarlık bir azalma göstermiştir. Milan, Roma ve Hong-Kong'da yeni şubeler açan Morgan Guaranty, bu yıl Seul'da da faaliyete geçecektir.

Swiss Bank Corp.--(İsviçre): 1977 yılında New York'un dünya ticaret merkezine geçen banka, halen Birleşik Amerika'daki en büyük yabancı banka şubesine sahiptir.

Atlanta'da ve Grand Cayman'da irtibat büroları açan banka, bu yıl Singapur ve Edinburg şubelerini faaliyete geçirecektir.

Döviz ve maden işlemlerine ilişkin gelirleri artan bankanın karları yüzde 5 oranında ki bir artışla 237,4 milyon İsviçre Frangı'na yükselmiştir. Banka tarafından açılan krediler ise halen 20,1 milyar İsviçre Frangı düzeyindedir.

Union Bank Of Switzerland-- (İsviçre) : 1977 yılı içinde özellikle ihracat finansmanı ve ticari krediler alanında faaliyet göstermiştir. Bankanın Londra'daki kolu 12,7 milyar dolarlık 233 tahvil ihracına iştirak etmiştir. Bunların 111'inde ise öncülük üstlenilmiştir.

Deustsche Bank tarafından alınan New York'daki kolunu tasfiye eden banka, Los Angeles ve Şikago'da yeni şubeler kurmuştur. Bu arada, Beyrut temsilciliği de faaliyete geçmiştir.

Bankanın 1977 yılında net karı yüzde 14 artarak 266,5 milyon dolar olmuştur.

Neşet Aksoy her dönem, heryerde görev başındaydı...

Neşet'i yitirdik

Türkiye İşçi Partisi, bilinçli, militan bir üyesini yitirdi. Neşet Aksoy geçtiğimiz haftanan başında aramızdan ayrıldı. Aksoy, 1948 yılında Kaman' da doğdu. Uzun süre işçilik yaptı. Türkiye İşçi Partisi Kırıkkale ilçe teşkilatının kuruluşunda aktif görev aldı. Daha sonraki dönemlerde de ilçe başkanlığı yaptı. Aksoy, rahatsız olduğunu söyleyerek doktora başvurdu. "Birşeyin yok, git çalış'. yanıtını aldı. Çalıştığı silah fabrikasında ani bir kalp krizi geçirdi. Aksoy, aramızdan böyle ayrıldı. Hareketin bir tek tesellisi var: Aksoy gibi daha çok militan yetiştirecek güçte ve düzeyde.

Çark-Başak'tan

Burjuvazinin oyunlarına dikkat

İktidara geldiğinden beri, hele Ecevit'in bu son dış gezilerinden ve içte sermaye çevreleriyle yaptığı temaslardan sonra, CHP'nin sermayeden yana, emeğe karşı yüzü daha belirgin çizgilerle daha açık seçik ortaya çıktı. Henüz yeterince bilinçlenmemiş işçi emekçi yığınların umut olarak bekledikleri CHP iktidarı, artık kitlelerin her geçen gün derinleşen umutsuzluklarının kaynağı oluyor. MC partilerinden kopan yığınlar bu kez CHP'den kopmaya yöneliyor.

Bu durum işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin - partimizin - önünü açan bir etken oluyor. Gerçi işçi emekçi yığınların CHP'den kopuşu bunların otomatik olarak partimize gelmesi sonucunu doğurmaz. Partinin yığınları kazanması esastır. Bizim partimiz yığınları kendine çekecek niteliklere sahiptir. Nkel olarak sürekli büyüme halindedir, gün günden kesintisiz üye kaydı vardır. Parti örgütü bilinçli, disiplinli, birimleri birbirine kenetlenmiş organik bir bütündür; parti bu niteliğini, düzenlediği açık hava ve kapalı salon toplantılarıyla kamuoda da hissettirmiştir. Etkileme açısından en önemlisi de, Parti, yurt ve dünya sorunlarına, gelişmelerine koyduğu teşhisler, bilimsel sosyalizmin mihengine vurarak olacakları önceden haber verişleri ve bunların nesnel olarak doğrulanmasıyla saygınlık ve güven kazanmıştır. Yığınları giderek artan ölçülerde yönlendirme olanaklarına sahiptir.

Burjuvazi, sol yelpazede, kendi iktidarı ve çıkarları açısından zararsız veya az zararlı bir partinin bulunmasını her zaman ister ve istemiştir. Sosyal demokrasinin ve partisinin işçi sınıfının oyalaması ve hedeflinden saptırması işlevinin yetmediği zaman ve yerlerde, politik yelpazenin sosyal demokrasinin solunda kalan kesiminde aldatıcı ve saptırıcı sözde işçi sınıfı partileri kurdurmaya veya kurulmasını desteklemeye özen gösterir. Var olan işçi sınıfı partilerini doğru çizgisinden saptırıcı eğilimleri, girişimleri de ihmal etmez. Kendilerini solda, sosyalist, komünist bilip de aslında burjuva ideolojisinin etkilerinden arınamamış, veya kişisel nedenlerle işçi sınıfının politik hareket ve partisinden hoşnut olmayanlar bu gibi sapmaların, partiler kurulmasının insan malzemesini teşkil ederler. Bu tür unsurlar, işçi sınıfının bilinsel sosyalist partisi içinde kaldıklarında, parti çizgisinden sapma eğilim ve hareketlerine yol açarlar. Burjuvazinin bilinçli politik girişimcileri bu kişiler içinde istedikleri kadro elemanlarını bulabilirler. Eurokomünizm veya "milliyetçi komünizm" akımlarına kapılarak; veya, daha hafifinden bağımsızlık, milli değerlere önem verme, bürokratlaşmaya karşı çıkma, yaratıcı olma, özyönetim, "solun dağınıklığı"na son verme gibi bahenelerle, işçi sınıfının yurtsever ama enternasyonalist, demokratik ama merkeziyetçi, kişisel yaratıcılığı geliştirici ama disiplinli partisine karşı tavır alınır, parti hareketi küçümsenir, yerilir. Ve kişisel bir yüceime hissinin kabaran dalgasında sapmalara, yeni parti girişimlerine doğru yelken açılır.

Türkiye'de bugün böyle bir durumun oluşmakta olduğunun belirtileri görülmektedir. Sol'da yeni bir parti kurulacağı söylentileri sıklaşmıştır. "Fısıltı ajansı" kimlerin buna niyetlendiği konusunda da haberler vermektedir. Burjuvazi Türkiye İşçi Partisi'nin açılan önünü kesmek niyetindedir. Türkiye İşçi Partisi'nin hem etkinliğinin vesayunluğının farkındadır, hem de yönetim kadrolarının sağlamlığını, yolundan saptırılmayacağını bilmektedir. 1962'de TİP'nin önü kesilmek istenmiş, Çalışanlar Partisi girişimi tantanayla ilan edilmiştir. O zaman girişimler içinde de olabilir, ama bu olgu, sözkonusu parti kurma girişimlerinin nesnel anlamını — ve burjuvazi açısından öznel anlamını — değiştirmez.

Boran:

Gücümüze güç katmanın yolu örgütlenmeden geçer

TÜTED Genel Kurulu 17-18 Haziran tarihleri arasında Ankara'da yapıldı.Genel Kurula katılanlar arasında bulunan Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, ilk gün bir konuşma yaptı.

Boran konuşmasına daha önce hazırlanan faaliyet raporu üzerinde durarak başladı. Boran bu konuda özetle şunları söyledi:

DOĞRU TESBİTLER

"Kanaatimce üç temel tesbit yapmıştır rapor. (Ama bu yapılan tesbit yalnız TÜTED için değil, tüm demokratik kitle örgütleri için doğrudur) Bu birinci tesbit demokratik kitle örgütlerinin ve bu arada TÜTED'in temel görevinin kendi kitlesinin demokratik ekonomik sorunlarıyla çıkar ve haklarıyla meşgul olmasıdır. Bu gerçekten temel bir işlevdir. Kendi kitlesinin demokratik, ekonomik, sosyal sorunlarıyla ilgilenmeyen, haklarını çıkarlarını korumayan geliştirmeye çalışmayan bir kitle örgütü gerçekten bir kitle örgütü olamaz. Çünkü kitle örgütünün görevi kendisine ilişkin olan kitlede giderek daha büyük bir taban kazanmaktır. Bu kitlelerinin daha büyük bir kısmını örgütlemek bilinçlendirmek ve mücadeleye sokmaktır. Kitleleri ise ancak somut çıkarları ve hakları noktasından yakalayıp sürükleyip mücadeleye götürebilirsiniz, yoksa soyut ve genel politik propagandalar yaparak kitleleri yakalayamazsınız, harekete geçiremezsiniz.

"Bunun için bu tesbit çok önemlidir. İkinci önemli bir temel tesbit teknik elemanlarının sorunlarının tüm ülkenin sorunlarından ayrı olmadığı, kopuk olmadığı görüşüdür. Gerçekten de öyledir. Hiç bir sorun ne kadar ayrıntıya indirilirse, ne kadar somut bir ayrıntıya ilişkin görülse kendi başına bağımsız, diğer sorunlardan kopuk bir sorun değildir. Ülkenin genel sorunlarından kopuk,ülkenin genel gidişinden kopuk sorunlar değillerdir. Bunun için raporda yerinde isabetli olarak belirtildiği üzere, TÜTED ve diğer kitle örgütleri ülkede, ülkenin çıkarlarına ters düşen girişimlerle emperyalizmden kaynaklanan sorunlarla ilgilenmek, uğraşmak ve bu düzeyde de bu sorunlar bu kaynaklanmalar konusunda da mücadele vermek durumundadır. Yanı üst düzeyde siyasal bir mücadeleyi de yürütmek zorundadır.

"Üçüncü doğru ve temel tesbit, Teknik Elemanların mücadelesinin ülkedeki diğer emekçi sınıfların ve işçi sınıfının mücadelesinden ayrı ve kopuk olmadığı gerçeğidir. Buna ek olarak bu mücadelenin öncü gücünün, başı çeken gücünün işçi sınıfı olduğudur. Bu mücadelenin nihai hedefinin tüm emekçiler için daha iyi, daha adil, daha mutlu bir düzen kuracak olan işçi sınıfının iktidarı olduğudur. Gerçekten bugün demokratik toplumsal muhalefetin, bugün değil, her ülkede her zaman demokratik toplumsal muhalefetin, başını işçi sınıfı çeker, öncüsü işçi sınıfıdır ve nihai hedef tüm emekçiler için mutlu ve adil, sömürüden arınmış bir düzen getirecek olan işçi sınıfı iktidarıdır ve işçi sınıfı iktidarının kapitalizmden sosyalizme geçişi ve sosyalizmi kuruşudur.

"Bundan kendiliğinden şu netice çıkmaktadır: Emperyalizme karşı, faşizme karşı bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi zorunlu olarak doğal olarak işçi sınıfının sosyalizm için mücadelesiyle birlikteleşmiş, bütünleşmiştir. Bugün gerek işçi sınıfının partisinin, gerekse işçi sınıfının hareketiyle aynı doğrultuda olan aynı amaçlara yönelik olan demokratik kitle örgütlerinin yapacağı görev, bu bütünleşmeyi kitlelerine, kamuoyuna anlatmak, ve kabul ettirmektir."

Boran bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin bütünlüğü konusunda genel değerlendirmelerinin sonucunda, sözü Türkiye koşullarına getirdi. Boran Türkiye'de antiemperyalist ve demokratik mücadelenin koşullarını şöyle değerlendirdi:

MÜCADELENİN BÜTÜNLÜĞÜ

"Türkiye gibi açık ve seçik olarak kapitalist aşamaya gelmiş ve kapitalizmi diğer geri kalmış ülkelere kıyasla bir hayli ölçüde gelişmiş olan Türkiye'de emperyalizme karşı bağımsızlık mücadelesi haydi haydi kapitalisttir, bundan dolayı da bu ülkede , ülkemizde emperyalizme karşı bağımsızlık mücadelesi sosyalizm mücadelesiyle bütünleşmiştir. Her ikisini de uzun boylu anlatmaya lüzum yok. Yani her ikisi dediğim, antiemperyalist mücadele de, bağımsızlık mücadelesi, sosyalizm için mücadele, her ikisi de aynı zamanda demokrasi mücadelesiyle anti-faşist mücadeleyle birleşmiştir. Çünkü emperyalizmin ülke içindeki sınıfsal tabanı, bu ölçüde kitlesel tabanı büyük burjuvazi ve onun iktidar ortaklarıdır.

"Demek ki kitlelere artık bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinden söz ederken sadece konuyu burada kesmemek, aynı zamanda bu bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin ,sosyalizm mücadelesiyle bütünleştiğini, doğalolarak bütünleştiğini, zorunlu olarak bütünleştiğini anlatmak gerekiyor. Burada bazı arkadaşların aklına şöyle bir itiraz gelebilir. Demokratik kitle örgütleri siyasi parti değillerdir. Daha büyük kitleleri çeşitli politik görüşlerde olan kişileri birleştirmek durumundadırlar. Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine sosyalizm mücadelesini de ekleyerek anlatırsak, bu taktik bir hata olmaz mı kitle örgütlerinin tabanının daralmasına yol açmaz mı, gibi bir düşünce gelebilir.

"KİTLELERE ARTIK BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ MÜCADELESİNDEN SÖZ EDERKEN SADECE KONUYU BURADA KESMEMEK, AYNI ZAMANDA BU BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN SOSYALİZM MÜCADELESİYLE BÜTÜNLEŞTİĞİNİ, DOĞAL OLARAK BÜTÜNLEŞTİĞİNİ, ZORUNLU OLARAK BÜTÜNLEŞTİĞİNİ ANLATMAK GEREKİYOR.

"Kanımca böyle bir itiraz böyle bir düşünce geçersizdir. Bir kere var olan gerçekleri söylememekle taktik olmaz. Hele var olan gerçekleri açıkça söylemek kesinlikle söylemek adını koyarak söylemek mümkün ise, bunu söylemekten vazgeçerek, es geçerek konuşmak, görevimizi yapmamak demektir. Bugün Türkiye'de sosyalizmden, sosyalizm için mücadeleden açık seçik söz etmek, bunun savunusunu yapmak, bunu kitlelere anlatmak, izah etmek, kitleleri sosyalizm doğrultusunda harekete geçirmek mümkündür. Bu imkanı kullanmak bize düşer, bu bütün ilericilerin sosyalizmden yana olanların raporda açıklanan Genel Başkanınızın konuşmasında açıklanan görüşlerden yana olan kişilerin ve örgütlerin vazifesidir."

SİYASİ PARTİLER VE KİTLE ÖRGÜTLERİ

Boran konuşmasının daha sonraki bölümünde, kitle örgütlerindeki siyasi çalışma biçimi üzerinde durmuştur. Boran, konuşmasının bu bölümünde siyasi partinin yanısıra, kitle örgütlerinin işlevini anlatmış ve özetle şunları söylemiştir:

"Siyasi partilerle kitle örgütlerinin durumu birbirinden farklıdır. Siyasi partilere, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisine düşen, sosyalizmi kitlelere anlatmak, kitleleri sosyalizm doğrultusunda bilinçlendirmek, örgütlemek, mücadeleye sokmak onun görevidir. Ama, siyasi partilerin kapsadığı kitleler daima ölçülüdür, daima sınırlıdır, bunun dışında büyük kitleler kalmaktadır. Siyasi partilerin örgütlenmesinin kapsamına girmeyen ve burada da sorunları doğru biçimde koyup anlatmak demokratik kitle örgütlerine düşmektedir. Yalnız bir tehlike noktası var, bu işleri yaparken demokratik kitle örgütleri asla kendilerini siyasi partiler yerine koymamalı, siyasi partilerin görevlerini yüklenmeye kalkmamalıdırlar. Demokratik kitle örgütleri ne kadar ilerici, demokrat, sol nitelikte de olsa mutlak surette içlerinde bu yelpazenin çeşitli görüşlerini ve çeşitli görüşte olan kişileri hatta grupları barındıracaktır.

"Kitle örgütleri örgütün bu çeşitli siyasal kişiler ve gruplar arasında çekişme alanı haline gelmesine müsaade etmemelidir. Demokratik kitle örgütleri çeşitli sol fraksiyonların, gruplarının vs.nin kendi aralarında çekiştiği ve bu çekişmenin ön plana çıkarak kitle örgütlerinin sınırlarının daraldığı, tabanının daraldığı kendi içine kapanıp kendi içinde birbirlerinin başını yediği örgütler haline gelmemelidirler. Bu demokratik kitle örgütlerine verilecek en büyük zarardır demokratik kitle örgütlerinin kaçınması gereken en büyük bastalıktır.

"Demokratik kitle örgütlerinde çeşitli siyasal görüşte olan kişiler, gruplar taraftan kazanmaya çalışmazlar mı? Çalışırlar. Bu onların doğal hakkıdır. Ama bu çalışmanın bir takım şartları vardır. Birinci şartı demokratik kitle örgütünün kitle örgütü olma vasfına zarar vermemek, örgütü zayıflatmamak, örgütü daraltmamak birinci şartı budur. Bu şartla ancak kendileri kendi görüşlerini yaymaya taraftar kazanırlar, taraftar bulurlar ve görüşleri kabul ettirmenin yolu böyle dar grupçuluk, dar fraksiyonculuk yaparak değil, kitle örgütünü daraltarak değil, fakat kitle örgütü içinde o örgütün amaçlarına en dürüst, en fedekar, en özverili, en disiplinli çalışarak ön plana çıkarak, görüşleri daraltarak değil, onları ikna ederek etkinlik kazanabilirler.

"Bu yolda kazanılan etkinlik zaten kalıcıdır ve sonuç vericidir. Öbürü, öyle kulis anlaşmaları, oyunları vs. ile bir takım küçük politik manevralarla elde edilen etkinlik (eğer bir etkinlik elde edilirse) geçici kalmaya, sonunda başarısızlığa uğramaya mahkumdur. Demokratik kitle örgütleri kendi tüzük kuralları içinde kendi organları aracılığıyla işlerler ve iş görürler. Kitle örgütlerinin örgütsel bağımsızlığına saygı göstermek şarttır. Ama bu tüzüksel kanallar içinde işleyiş sırasında kendi organlarıyla iş görmek çerçevesinde çeşitli siyasi görüşler, denin anlattığım yöntemle o nitelikteki çalışmalarla etkinlik kazanmaya çalışabilirler. Tekrar ediyorum, başta söylediğim ilk temel şart, kitle örgütünün kitle niteliğine halel vermemek, tam tersine kitle niteliğini geliştirmek, kitle örgütünün giderek kendi saflarında daha büyük sayıda insanları, elemanları - teknik elemanları kendi bünyesine çekmek onları örgütlemek, onları bilinçlendirmektir."

BATININ YENİ JAPONYA ADAYLARI VE TÜRKİYE

Batı kapitalizminin 11 adet yeni Japonya adayı var. Yeni Japonya adaylarından biri de Türkiye. Ötekiler ise, Avrupa'dan, Yunanistan, Portekiz, İspanya ve Türkiye, Asya'dan Güney Kore, Singapur, Tayvan ve Hong Kong, Güney Amerika'dan Brezilya ve Meksika.

Yeni Japonya adaylarının 1960'lı yıllardan başlayarak hızla geliştikleri ve Birleşik Amerika ile Batı Avrupa'yı tehdit edecek bir ihracat potansiyeli oluşturdukları belirtiliyor. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı UNCTAD uzmanlarınca yapılan bir çalışmanın bulgularına göre, anılan 11 ülke azgelişmiş ülkelerin bütünün sanayi üretiminin yarısını, sanayi malları ihracatının ise dörtte üçünü gerçekleştirmekte. Bu arada, dünya ihracatı içindeki payları da 1963-1976 yılları arasında üç kattan fazla artmış bulunmakta.

Batı kapitalizminin ünlü sözcilerinden The Economist dergisi, 11'lerin başarılarını aşağıdaki reçetenin kerametine bağlıyor:

*İthalatta serbestiye, ihracatta ise özendirici önlemlere dayalı bir ticaret politikası izlenmesi.

*Değerinin altında tutulan döviz kuru politikası.

*Uluslararası Para Fonu tarafından önerilen istikrar programının ardından yeni yatırımlara girişmek ve iç tüketimi kısarak ihracatı geliştirmek.

The Economist'e göre, reçetenin kerametiyle ilgili gerçek, kuşkusuz, Batı kapitalizminin "işlerlik icazeti" vermiş olması. Bu icazetle 11'lerin ihracatları önemli ölçüde artarken, Batı'nın pazarı olarak da önemli bir genişleme göstermişlerdi. UNCTAD'ın verileri, 1976 yılında yeni Japonya adaylarının sanayi ürünleri ticaretinde 10.6 milyar dolar açık verdiklerini ortaya koymakta. Türkiye ise 3,4 milyon dolara yaklaşan sanayi ürünleri ticareti açığıyla yüzde 31 lik bir paya sahip bulunmakta. Bu ve öteki ekonomik veriler Türkiye'nin 11'ler içindeki yerini kuşkulu kılıyor.

Türkiye, dokuma sanayi ürünleri ihracatında özellikle 1972 yılından sonra büyük bir atılım yapmış olmakla birlikte, 11'ler arasında henüz oldukça geri bir konumda. Ancak, stratejik açıdan önemli görünmesi nedeniyle, Batı kapitalizminin yeni Japonya adaylarına tanınan olanaklardan yararlanması öngörülüyor.

Ecevit Hükümeti, Para Fonu'nun istikrar programını kabul etti. Bundan önce Türk parasının ABD doları karşısındaki değerini yüzde 23 oranında düşürerek 25 lira olarak belirledi. Ancak bugün için Türk Lirası'nın kurunun gerçek değerinin altında olduğu söylenemez. Uluslararası Para Fonu ile Ocak 1979'da "stand-by" düzenlemesinin ikinci yılı için yapılacak görüşmeler sırasında yeni bir devalüasyonun gündeme gelmesi beklenmeli.

Bu arada, Para Fonu'nun ardından, OECD ülkeleri ve yabancı bankalar Türkiye'nin önüne 4 milyar dolarlı borç ertelemesi, 1.5 milyar dolarlı da taze para olmak üzere ağızları sulandırarak bir yem sunmuş bulunuyor. Ancak yem gıdım gıdım kullandırılıyor. Bu alandaki her anlaşma Türkiye'yi batı kapitalizmine daha sıkı bağlamak için ince taktikleri içeriyor.

Basit bir örnek, yabancı bankalar konsorsiyomu temsilcilerinin Türkiye'ye geliş tarihleri. Yabancı bankacıların Türkiye'ye geliş tarihleri önce 12 Haziran Pazartesi olarak açıklanmıştı. Ancak, bankacılar gelişlerini tek yönlü olarak ertelediler ve Başbakan Bülent Ecevit Sovyetler Birliği'nde iken 22 Haziran Perşembe günü Ankara'da boy göstermeyi yeğlediler.

Bu koşullarda olumlu yanlarına karşın sosyalist ülkeler ile kurulan ekonomik ilişkilerin boyutlarını fazla abartmamak gerekli. Batı kapitalizminin baskısı yanında, Ecevit Hükümeti'nin de sosyalist ülkeler ile ilişkileri sermayenin döviz darboğazı ve pazar sorununa belirli bir çözüm getirebilme çerçevesinin dışına taşırmama yönündeki seçimi herşeye karşın oldukça açık.

Dediler ki...

Vallahi Bu Hükümete Güvenmiyorlar...

"Bu hükümet, işbirlikçi burjuvazinin, yerli yabancı tekellerin güven duyacakları, ona kendi öz hükümetleri gözüyle bakacakları bir hükümet değildir. Hangi amaçla olursa olsun, 'Sovyetler Birliği Türkiye'yi tehdit etmiyor' diyen, Sovyetler Birliği ile Politik bir belge imzalamayı, sosyalist sistemle ilişkileri geliştirmeyi düşünen, salt laf planında kalsa bile 141-142'nin kalkmasında, TKP'ye özgürlük sağlanmasında sakınca görmediğini söyleyen, çokuluslu petrol tekellerini devletleştirmenin sözünü olsun edebilen bir hükümet, emperyalizm için, uluslararası tekeller için, işbirlikçi, tekelci bir burjuvazi için 'güvenilir' bir hükümet olamaz." (Ahmet Kardam, Politika, 18 Haziran Pazar)

Sonbahardan Sonra Tamamdır.

"Türkiye'de batı sistemi içinde daha demokratik bir yönetime ve anayasal bir devlet mekanizmasına kavuşmak için savaşımı, beşinci ay sonunda hâlâ sürdürmektedir Ecevit hükümeti..

"Sonbaharda bu savaşım bitmiş olmalıdır.

"Çünkü başka bir sürecin koşulları, ancak bu savaşımda başarı kazanılırsa düşünülebilir." (İlhan Selçuk, Cumhuriyet, 20 Haziran Salı)

Peki Niçin Söylüyorsunuz?

"Polislerarası karşıt dernekleşmeler sosyal ve ekonomik hakların daha iyi korunması için bir yarış yerine, bir siyasal ve ideolojik kamplaşma niteliğine dönüşmüştür. Bunu, Pol-Der'i, Pol-Ens'i, başka herhangi bir kuruluşu suçlamak için söylemiyorum." (Bülent Ecevit, Cumhuriyet, 21 Haziran Çarşamba)

Daha Beteri Olamayacağına Göre...

"Ali Sirmen:... bir sorun çıkıyor ortaya Bununla gerek pazar olarak NATO'ya bağlı olmak, gerek yatırım olarak NATO'ya bağlı olmak... Bu siparişler durduğu zaman istihdam sorunlarının çıkması, pazarın kaybolması gibi tek kaynağa daha fazla bağlayıcı bir nitelik göstermiyor mu?

"Ecevit: Ben ... ugunden daha çok tek kaynağa bağlılığı tasavvur edemiyorum. Elimizde varolan araçlarla gereçlerin işler durumda tutulabilmesi bile, belki bir kaynaktan gerekli parçaların sürekli akımına bağlıdır. Her halde durum bundan daha sakıncalı olamaz." (Ecevit-Sirmen Görüşmesi, Cumhuriyet, 20 Haziran Salı)

Ecevit, Farkı Açıklıyor: Onlar Söyledi, Biz İse Yapıyoruz

"Sirmen: Sizin politikanız geçmiş iktidarların politikasından, gerek NATO, gerek AET, gerek üçüncü dünya ile ilişkiler, gerek Sosyalistlerle ilişkiler konusunda özdeki, temeldeki değişiklikler nerelerdedir?

"Ecevit: Temeldeki başlıca fark; söylemekle yapmak arasındaki farktır. Birçok doğrular veya iyi şeyler söylenmiş olabilir fakat, okonularda ne yapıldığı, hangi adımların atıldığı önemlidir." (aynı görüşme)

Bir de Benden: Vade 83'e Uzadı

"Bu hükümet tek seçenektir. 1981'e dek, hatta daha sonraki birkaç yıl için ortada güvenilir sağlam başka bir parti olmadığından- tek umut, tek güvendir." (Oktay Akbal, Cumhuriyet, 23 Haziran Cuma)

PAFTAYA Çİ
GERÇEKLEŞTİR

ZEKİ KILIÇ

13 Haziran 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde "KAWA'yı SAVAK kurdu..." manşetinin altında "Bağımsız Kürt cumhuriyeti isteyen yasa dışı (KAWA) adlı örgütün İran Gizli Örgütü 'SAVAK' tarafından kurulduğu ve perde arkasından idare edildiği üst düzeydeki yetkilileri tarafından ileri sürüldü..." yazılıydı. 15 Haziran 1978 tarihli Hürriyet'te "İran Gizli Servisi SAVAK tarafından Türkiye'de karışıklık çıkarmak için kurdurulan ve bağımsız bir Kürt devleti amaçlayan KAWA adlı örgütün ihtiyacı olan silah ve malzemenin İran'dan gönderildiği saptandı..." haberi yer alıyordu.

18 Haziran 1978 tarihli Hürriyet gazetesi ilk sahifesinin tümüne, olaya ilişkin resimleri ve çatışma krokisini koyduktan sonra sürmanşete "Barzani ve Talabani taraftarı Kürt kuvvetleri birbirine girdi", "Topraklarımızda çarpışıyorlar"ı alıyor ve bunun altına haberleri yazıyordu: "Başbakan Bülent Ecevit'in bugün geleceği Hakkari ilimizin Şemdinli ilçesi çıvarında, Cumhuriyet tarihimizin en kanlı savaşlarından biri 20 günden beri sürüyor. Irak'lı Kürt savaşçılar çarpışma alanı olarak seçtikleri Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde birbirleriyle kıyasıya vuruşuyorlar."

"Kanlı savaş, görüntüşte Barzani ve Talabani aşiretleri arasında sürüyor. Ancak bu aşiretlerin arkasında başka güçler de var. Barzanileri İran ve ABD desteklıyor. Talabani aşireti ise, Sovyetler Birliği ve Suriye'den destek alıyor. Bu yüzden, SAVAK ve CIA ajanları ile Sovyet KGB ve Suriye Ajanları, savaşın içinde. KAWA adlı gizli Kürt örgütü de bu savaşta Talabani'nin yanında yer almış bulunuyor. Bu suretle, İran gizli servisi SAVAK, Türkiye'de desteklediği KAWA'nın 'ihanetine' uğradı."

BU KORO NEYİ AMAÇLIYOR?

Hürriyet Gazetesi ile birlikte dünya işçi sınıfı hareketini proveke eden maoculuğun Türkiye'deki uzantısı Aydınlık gazetesi de, sahifelerini aynı kaynaktan çıktığı anlaşılan haberlerle ayrı konuya ayırıyordu. 20 Haziran tarihli Aydınlık'ta manşete çıkartılan haber şöyle veriliyordu: "Irak'ta karışıklık çıkaran Sovyet yanlısı Talabani Kuvvetleri Türkiye'den 'kovuldu", "Suriye'den gelerek Türkiye üzerinden Irak'a geçen Talabaniciler, Irak'tan kovuldular", "Daha sonra Türkiye'ye dönen Talabaniciler köyleri tekrar yağmaladı", "Köylüler sert tepki gösterince, Talabani tekrar Suriye'ye kaçtı", "Irak'la Sovyetler'in arası bozulunca, Talabaniciler karışıklık çıkarmak için Irak'a geçmeye çalışıyor."

Yayınlandıktan sonra tekzip edilmeyen; hükümet yetkililerince bölük pörçük de olsa günbegün doğrulanmaya uğraşılan bu olaylarla ne yapılmak istenmektedir? Neden ortam böylesine çok yönlü bir şekilde bulandırılmaktadır? Ve yine, olayın kamuoyuna yansıtılan görünümü ile, bu görünümün altındaki gerçek aynı mıdır? Bu soruları cevaplandırabilmek için, dün ile bugünü birbirine bağlayan gelişmelerle; üzerine gidilmek istenilen hareketin tahlilinde netleşmek gerekir. Türkiye işçi sınıfı hareketinin gözardı edilemez bu sorununun yorumuna geçmeden önce, yansıtılan olayların şimdilik de olsa sonuçlarına ilişkin haber, yorum ve resmi demeçlerden bazı alıntılar daha yapmakta yarar vardır:

DAHASI VAR...

18 Haziran 1978 tarihli Hürriyet gazetesinde "Olayın Başlangıcı ve 'Açıklama'" başlığı altında şunlar yazılıyordu: "Olay, 1975 yılında Irak'taki savaş sonucunda yenilip İran'a kaçan Celal Talabani kuvvetlerinin İran ve SAVAK'ın baskıları karşısında Türkiye üzerinden Suriye'ye geçmek istemeleri üzerine patlak verdi. Talabaniler, Türkiye'den henüz izin verilmeden yaklaşık 2 bin 500 kişilik bir ordu halinde sınırlarımızı geçerek, Hakkari'nin Şemdinli ilçesi dolaylarına geldiler. Burada bazı çatışmalar oldu..."

"Bu arada Talabinilere geçiş izni verilmişti. Ancak Şemdinli'den hareket eden Talabaniler, Irak sınırı yakınlarında Baş ve Tal adlı Türk köyleri yöresinde 'Sağcı, demokratik özgürlükcü, CIA ve SAVAK desteğinde' olarak tanımlanan Barzanilerin saldırısına uğradı."

"... Giderek Barzanilerin üstünlük sağlaması ve Talabanilerin çember içine alınması biçiminde gelişen savaşta çember giderek daralırken, Türk Silahlı Kuvvetleri çatışmaya müdahale etmeyerek, savaş yerini daha geniş bir çembere almakla yetindi."

"... Bu arada, açlıktan perişan hale gelen bazı Talabanilerin yöre halkına, ekmek karşılığı, en kıymetli varlıkları olan silahlarını verdikleri öğrenildi. Son olarak, Barzaniler, dağılan Talabani kuvvetlerine 15 Haziran akşamından itibaren 48 saat süre tanıdılar ve teslim olmazlarsa toplu imha hareketine geçeceklerini bildirdiler."

"20 gündür süren toplu savaş, son iki gündür bir insan avına dönmüş durumda. Barzaniler, Talabanileri tek tek avlıyor ve teslim olmazlarsa öldürüyorlar..."

"... Talabani savaşçıları, 'Aldatıldık, iğfal edildik ve ihanete uğradık" diyorlar... Barzani kuvvetlerince sarılmalarını bu kuvvetlere bilgi verilmesine bağlıyorlar."

HÜKÜMETİN KONUMU

Alıntılara devam edelim:

"... Türkiye çeşitli nedenlerle bugüne kadar kendi toprakları içinde cereyan eden savaşa müdahale etmeyi sakıncalı bulmuştu."

"... Ecevit'in köye ulaşım programını başlatma" adı altında ve gerçekte ise. bu olaylara bağlı olarak ve en azından Hakkari'de gücünü gösteremeyen devletin varlığını ispat etmek için Hakkari'ye gelmesinin yanısıra Genel Kurmay Başkanı ve Kara Kuvvetleri Komutanı'nın da olay yerine gelmesi bekleniyor. Büyük bir olasılıkla bu ziyaretlerin ardından Türk Silahlı Kuvvetleri olaya müdahale edecek.

"Söylenilen böyle bir müdahalenin mevcut jandarma birliklerince yapılması halinde, sonuç alınamayacağı ve mutlaka komando birliklerinin sevkinin zorunlu olduğu. Bu arada, Hakkari'ye ulaşan bilgilere göre, bu komando birliği yola çıkmış bulunuyor."

Türkiye kamoyu, olayların bu şekilde yansıtılması ile alaca karanlık içine sokulmaya çalışılırken, Başbakan Ecevit Doğu'daki bu son ilçemize köy yolu projesi başlatıyor ve doğuluların ilk kez "tanıştığı" devleti, kendilerine götürüyordu. Artık "devlet Doğu'da" idi. Başka bir deyişle,, Hürriyet ve onun "mümtaz" kalemleri Arcayürek ve Metin Toker'in; Maocu provokatörlerin; resmi ve resmi olmayan devlet yetkililerinin elbirliği ile başlattıkları kampanya, sonuçta, Kürt vatandaşların devlete ilişkin beklenti düzeylerini oldukça yükselterek devletin "Doğu'ya gelişini" uğrunda mücadele edilmesi gereken talep haline getirdiler. Bu aktif talep karşısında "gerileyen" Başbakan, Genel Kurmay Başkanı ve diğer yetkililerle birlikte, böylece ilk kez devleti Hakkari'ye götürdüler. Hakkari'de olaylara ilişkin demeçler verildi, komşularımız İran ve Irak'a çağrılar yapıldı. Genel Kurmay Başkanı Evren, Doğu'daki bölücü akımların üzerine hızla gidileceğini ve en kısa sürede kökünün kazınacağını söylerken;Başbakan Ecevit, Güneydoğu ve Doğu bölgesine bu yaz köye ulaşım projesini uygulayacaklarını belirterek konuşmasını şöyle bağlıyordu: "Hükümetimiz dünyada hakça bir ekonomik düzen kurulabilmesi için, gelişmiş ülkelerle gelişmekte olan ülkeler arasındaki dengesizliğin giderilebilmesi için gelişme sürecindeki ülkelerin etkin ve çok yönlü bölgesel işbirliği yapmalarına inanmaktadır. Dostumuz ve komşumuz İran ve Irak ile böyle bir işbirliğinin temellerinin atılabilmesi için her olanak vardır. Bu olanaklar bugüne kadar yeterince değerlendirilmemiştir. Hükümetimiz bu eksikliği ve gecikmeyi gidermek için her adımı atmaya hazırdır. Hakkari'den dost ve komşu İran ve Irak uluslarına esenlik, barış ve başarı dileklerimi sunarım."

GERÇEK NEREDE?

Hakkari olaylarının bugüne kadarki gelişme seyrini, Metin Çulhaoğlu arkadaşımın "Yürüyüş" dergisinin 166. sayısına yazdığı "İt Tuzağı" adlı başmakalesinin çerçevesine tıpatıp oturtmak mümkündür. Gerçekten Irak, İran ve Türkiye burjuvazisinin Hakkari' de sahneye koyduğu oyun, tanım anlamıyla bir "İt Tuzağı"dır. Bunu anlayabilmek için, kısaca da olsa Irak Kürt ulusal hareketinin dününe ve bugününe bakmak ve yine, bu hareketin Türkiye'ye yansıması ile Türkiye'deki sonuçlarını irdelemek gerekir.

Ulusal hareketler ve bu hareketlerin gündeme getirdiği ulusal sorunların çözümü için mücadele edilirken, her dönemde, son derece yaygın ve genel yanlışlığı açığa çıkan anlayışlar yeniden ortaya çıkar. Sorunun doğrudan doğruya özüne ilişkin en temel yanlışlık, belirli zamanlarda sunuş biçimlerinde farklılıklar olsa bile, işçi sınıfı bilimsel sosyalist hareketinin "ulusal bağımsızlık isteme görevi her zaman ve koşulsuz olarak mı geçerlidir, yoksa belli koşullar altında mı geçerlidir?" şeklinde ifade edilebilecek noktadaki tutum farklılığıdır. Bu birbirinden temelden farklı tutumun ifadesi olan birinci cümleyi, bilimsel sosyalizm reddetmekte; ve bunun demokratik laflardan öte bir anlam taşıyamayacağını bugüne kadarki pratiği ile ispatlamış bulunmaktadır. Lenin, ulusal sorunlara yaklaşımlarının, burjuva-demokratik yaklaşımdan ayrıldığı temel noktayı şöyle anlatır: "Burjuva demokratları (ve onların izinden giden günümüzün sosyalist oportünistleri) demokrasinin sınıf mücadelesini ortadan kaldıracağını hayal ederler; bu nedenledir ki, tüm siyasal isteklerin,'kayıtsız şartsız: 'tüm halkın çıkarları açısından', hatta evrensel ve mutlak ahlak ilkelerinin gözetildiği bir alay soyut laf kalabalığı halinde sunarlar. İster soyut idealist felsefede ifadesini bulsun, ister ulusal bağımsızlık gibi somut bir talep halinde ortaya çıksın, sosyal-demokratlar bu gibi burjuva hayallerini her zaman ve heryerde acımaksızın sergilemekten geri durmazlar." (Lenin, Programımızda Ulusal Sorun, s. 63072)

ULUSAL HAREKETİN
SINIFSAL BOYUTU DA VARDIR

Ulusal hareketleri değerlendirirken ve çözüm yolları ararken, soruna, hangi koşul altında olursa olsun ulusal bağımsızlık için kayıtsız şartsız mücadele edilir diye bakılamaz, bakılmamıştır da. Örneğin Marks ve Engels, İtalya'nın birleştirilmesinden ve öz-

ZDİKLERİNİZİ
EMEYECEKSİNİZ

gürlüğünden yana çok kızarlı bir tavır aldılar ama bu tavır 1859'da Napolyon'la işbirliği yapan İtalya'ya karşı çıkmalarını engellemedi. Dolayısıyla, ulusal hareketlerin sadece tarihsel bir temele değil, özellikle sınıfsal bir temele oturtulması için uğraşılır, bu uğurda mücadele edilir. Bu yüzden de "kategorik olarak ulusların koşulsuz şartsız bağımsızlık talepleri" önüne geçilmesi gereken ciddi bir yanlışlıktır. Bilimsel sosyalistler, Marks'ın dediği gibi "tarihin devrimci anlarında polemikten korktuğu kadar hiçbir şeyden korkmayan dar kafalı ve ukala devrimciler"den farklı olarak yanlışlıklarla mücadeleyi, verdikleri mücadele ile birlikte yürütürler.

EMPERYALİZM HAREKETİ NASIL SAPTIRMAK İSTEDİ

Irak Kürt ulusal hareketinin bugününe ve geçmişine yukarıda kısaca belirtilen bilimsel yaklaşımın ışığı altında bakmak gereklidir. 1970 öncesi 10 yıl içinde, Irak ulusal Kürt hareketi, Irak içinde bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadele eksenine oturtülarak gelişirken, uluslararası planda da emperyalizme karşı, sosyalist sistemin, kapitalist ülkeler işçi sınıfları hareketinin ve ulusal kurtuluş savaşlarının genel çıkarları ile uyumlu ve onlardan destek alarak sürdürüldü, gelişti. On yıl boyunca, bu hareket bir yanda ülke içinde demokrasi sınırlarını genişletirken, diğer yanda ülke yönetiminin antiemperyalist bir tavırın içerisine girilmesinde en büyük katkıyı sağladı. Sonuçta tarafların üzerinde anlaştığı bir anlaşma sağlandı. Sözkonusu anlaşma ile olması gereken gerçekleşemedi ama; aynı anlaşma mücadelenin ulaştığı ve oluşmasına neden olduğu nesnel ve öznel koşulların elverdiği en ileri düzeyde hükümler içeriyordu. Ulaşılan nokta bir yol ayırımı idi. Ya anlaşmanın noktası noktasına hayata geçirilmesi, böylece başta işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olmak üzere tüm demokrat ve ilericilerle ittifakı perçinlemek için mücadele edilecekti; ya da, Barzani tarafından ileri sürülüp uygulanmasına geçildiği gibi, anlaşma yırtılacak "kayıtsız şartsız" ulusal bağımsızlık için yeniden silahlı savaşa başlanacaktı. İkinci yolun izlenmesi için, emperyalizm ve onun Ortadoğu'daki jandarması olan Iran elden gelen tüm olanaklarını sarfettiler. Emperyalizm ve onun Irak'taki işbirlikçisi burjuvazi için önemli olan, Irak Kürt ulusal hareketinin uzun silahlı mücadele ile kazandığı kazanımlarını ellerinden almak; bu hareketi, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm ekseninden uzaklaştırmaktı. Bunun için hem nesnel, hem öznel koşullar vardı. Irak açısından, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin daha ileri düzeye çıkartılması koşulları doğmuştu. Önemli bir hata yapılmadıkça, demokratik ve bağımsızlıkçı güçler arasındaki ittifak perçinlenip geliştirildikçe, sosyalizme ulaşmanın koşulları zorlanabilirdi; bu yolda yeni kazanımlar sağlanabilirdi.

EMPERYALİZM DÜŞMANLIĞI KÖROKLUYCR

Emperyalizm ve onun Irak'taki uzantıları, bu koşulları değiştirmek; hareketi ulaştığı noktadan geriye götürebilmek için; Irak ulusal Kürt hareketinin zaaflarına yöneldi. Bir defa, 10 yıllık uzun bir savaş, peşmergeleri yormuş, onları, ikinci bir savaşı göze alır durumdan çıkartmıştı. İkinci olarak, bu harekete katılanlar, savaş sonrası ekonomik ve demokratik taleplerinin biran önce gerçekleşmesini istiyordu. Bu iki öznel durumu dikkate almak zorunluydu. Barzani ve

taraftarları, ilk önce bu durumu dikkate alarak hareket edenlere karşı savaş açarak, onları dışladı; daha sonra savaş ilan etti. Sonuçta, yenildi ama, bu yenilginin sonuçları kaybedilen muharebenin sonuçları ile sınırlı kalmadı. Irak ulusal hareketi, ülke içindeki ittifaklarını kaybetti. Irak'ta on yıl boyunca "Kürt Arap kardeştir" şeklinde hayata geçirilen ilke, halklar arası fanatik bir düşmanlığa dönüştü. Bu düşmanlık, karşılıklı olarak binlerce Kürt ve Arap ilerici, demokrat işçi, köylü ve aydının etkiledi. Böylece yönetimde ağırlıklı olarak bulunan ırkçı şoven milliyetçi baasçıların özlemini duydukları faşizan tedbirlere olanak hazırlandı.

Baasçılar, bu olanakları hızla değerlendirerek, bir yandan yeniden toparlanmaya başlayan Irak ulusal hareketini bastırmak, bu hareketin doğru bir raya oturmasına engel olmaya yönelirken; diğer yanda, gelişen ve giderek kitleler nezdinde saygınlık kazanan Irak Komünist Partisinin vermekte olduğu mücadeleyi bastırmaya, geriletmeye çalıştı. Son olaylar, emperyalizmin adım adım ona yaklaşan Baasçıların artık darbe vurur duruma gelmelerinin ve bu yolda hızla harekete geçmeye başlamalarının sonucunda görünür duruma gelmiştir. Irak Komünist Partisinin ileri gelen 38 yöneticisinin idamı ve Irak Komünist Partisinin dışlanması olayı ile Hakkari olaylarının üst üste çakışması bu anlamda, anlamlı ve son derece ciddidir.

MUHAREBE DEĞİL SAVAŞIN BÜTÜNÜ

Toplumsal mücadelede temel sınıflardan biri, diğerine karşı savaş sürdürürken, hiçbir zaman tek bir muharebenin başarısıyla yetinmez. Gücünün ve koşullarının olanak vereceği en ileri noktalara kadar süren, sürekli bir savaş yürütür. Irak Kürt ulusal hareketinin Ortadoğu'da yeniden tekrarının nelere malolacağını, emperyalizm ve onun uzantısı olan, özellikle sorunla yakından ilgili olan burjuva hükümetleri çok iyi bilmektedir. Bu nedenle, Irak'da başlatılan ve Hakkari'de noktalanmak istenen bastırma olayı, arzulanan olanakları ilgili üç hükümetin de eline vermiştir. Bu olanak her üç hükümete de, antidemokratik ve her türden baskı ve zulmünü sahneye koymaları için "yeterli" gerekçeyi vermiştir. "Devleti ile milleti ile bölünmezlik sakızı, her zaman olduğundan çok çiğnenebilir duruma gelmiştir. Bu sakızın çokça çiğnenmesine yarayacak ağız bulmak için, çeşit çeşit reklamlar yapılmaktadır. Yukarıda yaptığımız alıntılar, hep sakızı çiğneyecek ağızları bulmak içindir. Böylece arzulanan "vize" "aydınlardan" alınacak, bu yolla da kamuoyu derin bir körlüğün içersine sokulacaktır.

TUZAK VE SKANDAL

Bir yandan arazi koşulları açısından ancak çaresizliğe düşülürken başvurulabilecek bir alanı geçişe açmak ve bu geçiş için izin vermek; diğer yandan, geçişlerine izin verilenleri korumamak bilerek ve daha önceden paftaya çizilerek gerçekleştirilmesi planlanan bir kitlesel kırımdan öte bir anlam taşımaz. Nitekim öyle de oldu. Türk'lerin "misafirperverliğine yakışmayacak ' şekilde, geçişlerine izin verilerek Türkiye'den geçirilen Talabani taraftarlarının katliamı skandaldan başka birşey değildir.

Olay özüne inildiğinde hem çok önemli, hem çok ciddi ve hem de çok öğreticidir. Bu acı deneyden ders alınarak, daha sonra açılacak ikinci perdeyi bugünden tahmin etmek gerekir. Sis pompaları, toplumun üzerine bunun için atılıyor. Burjuvazi dün olduğu gibi, bugün de, yarın da balık avlamak için suyu bulandırıyor. Dün, bulanık suda epeyce balık avladı. Balıkların neslini tüketeceğini sandı. Tükenmedi. Bugün artık, dinamitle ve tirolle balık avlamaya çıkıyor. Çünkü balıklar çoğaldı. Tüketemiyecektir. Ama tüketemiyecektir diye, sürekli onların oltalarına, veya onların dinamiti atacaklarını bildiğimiz alanın içine girmek alışkanlıklarımızdan hızla kurtulmamız gerekiyor.

İŞÇİ SINIFI HAREKETİ VE GENÇLİK

GENÇ ÖNCÜ çalışmalarını sürdürüyor. "Gençlik Örgütlenmesinin İlkeleri ve Türkiye" adlı kitapçığın ikinci basımını, sırasıyla aylık yayının çıkışı ve ikinci kitapçık izledi.

"İşçi Sınıfı Hareketi ve Gençlik" adıyla yayınlanan ikinci kitapçıkta gençlik örgütünün çalışma biçimleri açıklanıyor. Bir anlamda ilk kitapçıkta belirtilen genel ilkelerden örgüt içi işleyişe yönelik olanlar anlatılıp, örnekleniyor. Anlatım biçimi olarak ilginç bir yol izlenmiş. Söylenecek olanlar, olabildiğince Lenin ve Dimitrov'un gençliğe, gençlik örgütüne öğütlerden alıntılar biçiminde birleştirilmiş. Böylece bir başka görevle başarılmış oluyor: Geniş gençlik yığınlarına Lenin ve Dimitrov'un evrensel öğütlerini aktarmak. Bu yönüyle dünyanın diğer gençlik örgütlerinin ve ağırlıkla Leninci Komünist Gençlik Birliğinin ve Dimitrovcu Komünist Gençlik Birliği'nin deneyimleri genç militanlara öğretiliyor.

GENÇ ÖNCÜ kitapçığını hazırlayanlar çalışma yöntemlerinin temelini, başarısını çok önemli bir ilkeye dayıyorlar. "İşçi sınıfı partisi ile aynı politik platformda olmak, politik harekete tavırda bağımlılık". Bu ilke YÜRÜYÜŞ'de daha önce yayınlanan kimi yazılarda açılmış, konuya belirli yaklaşımlar getirilmişti. GENÇ ÖNCÜ yayınlarının bu ikincisinde gençlerin sömürü düzenine duydukları, doğal, kendiliğinden ancak bilinçsiz tepki anlatılıyor; ve üzerinde önemle düşünülmesi gereken bir gerçek belirtiliyor: "Ama bilinçsiz öfke ve tepki, doğru mücadeleyi beraberinde getirmez. Bu yüzden gençler, gerek faşist demogojilere aldanarak tekrar burjuva ideolojisinin tuzağına düşer, gerekse sömürüden kurtulma mücadelesini ilk kendilerinin başlattığı kanısına kapılarak, öncülük görevini yüklenmeye, işçi sınıfının mücadelesini yok saymaya, geçici işçi

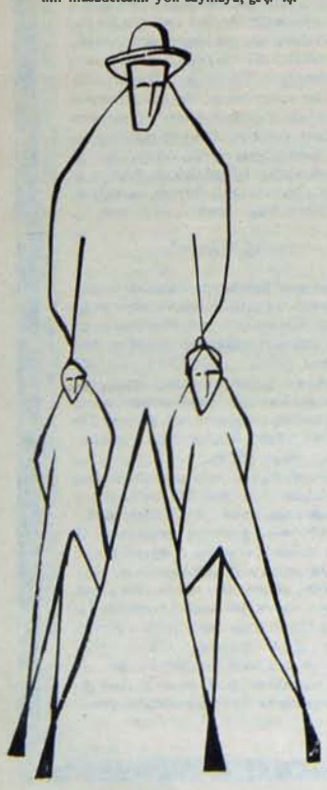

"MACERACI AKIMLAR 12 MART ÖNCESİNDE 'PARTİ SEVİYESİNDE BİR ÖRGÜTLENME OLMADIĞINDAN DEV-GENÇ BUGÜN KISMEN BİR PARTİNİN YAPACAĞI İŞLERİ OMUZLAMIŞTIR' DİYOR VE BUNU DA MEŞRU GÖSTERMEYE ÇALIŞIYORDU. ONLARIN MANTIĞINA GÖRE YAPILACAK BAŞKA İŞ YOKTU. 'PROLETER DEVRİMCİLER' PARTİ SEVİYESİNDE ÖRGÜTLENMEMİŞLERDİ, O HALDE DEV-GENÇ PARTİNİN GÖREVLERİNİ YÜKLENECEKTİ.

inkar etmeye kalkarlar. Ama bilinen gerçek şudur ki; işçi sınıfının ideolojik, politik mücadelesi çok eskilere dayanmaktadır, temel çelişki olan emek-sermaye çelişkisi nedeniyle kapitalist düzenle uzlaşmaz çelişkisi olan işçi sınıfıdır ve onun örgütlü politik gücüdür. Doğaldurki işçi sınıfı salt kendi dar çıkarları için mücadele etmemektedir. Kapitalizmin ezdiği, sömürdüğü tüm sınıf ve tabakaların kurtuluşu içinde mücadele ediyor. Ve işçi sınıfı, bu sınıf ve tabakaları kendi mücadelesine katmak, onlarla birlikte mücadele etmek için de uğraşıyor.

"Gençliğin tek başına kapitalizmin sömürüsünden kurtulması düşünülemez. Gençlik kendi mücadelesini işçi sınıfı mücadelesine bağımlı kılmadıkça, onun öncülüğünü kabullenmedikçe burjuvaziye yenik düşmeyemahkumdur. Tüm bu nedenlerledir ki, gençlik örgütü işçi sınıfı partisine tavırda bağımlı olmak zorundadır. Başka bir deyişle, işçi sınıfı partisiyle aynı bilimsel sosyalist platform üzerinde olmak ve partinin ideolojik aydınlatmasını ve yol göstericiliğini benimsemek durumundadır." (sy. 9-10)

Bu saptamalar Türkiye gençlik örgütlenmesi için yaşamsal öneme sahip. Ancak kitapçığın da belirttiği gibi örgüt sapmalarla da uğraşmaya bu temel ilkeyle birlikte başlamak durumunda. "Maceracı akımlar 12 Mart öncesinde 'Parti seviyesinde' bir örgütlenme olmadığından, Dev-Genç bugün kısmen bir partinin yapacağı işleri de omuzlamıştır" diyor ve bunu da meşru göstermeye çalışıyorlardı. Onların mantığına göre yapılacak başka bir şey yoktu. "proleter devrimciler" parti seviyesinde örgütlenmemişti, o halde Dev-Genç partinin görevlerini yüklenecekti. 12 Mart, bu akımların pratikteki mahkumiyetini de beraberinde getirdi. Bugün, geçmişte yapılan kaba çarpıtmalar yapılmıyor, yapılamıyor. Ancak her türden revizyonistler sapmalarına daha ince kılıflar bularak, gençliği-özellikle öğrenci gençliği -işçi sınıfının politik hareketinden ayrılma çabalarını sürdürüyorlar. Tavırda bağımlılığı "işçi sınıfının ideolojisine bağımlılık" olarak göstermeye çalışıyorlar. Bu saptırmanın altında yatan gerçek ise gayet açık; kendi sözde marksist-leninist görüntülerine leke sürmeden işçi sınıfının politik önderliğini tanımama ve partiyi inkar etmekten başka bir şey değil.

"Gençliği, işçi sınıfının politik hareketinden ayırmak için sapmaların yaptığı tahrifatlar bununla bitmiyor. Yukarda belirtildiği gibi sapmalar biçimlerine göre çeşitli çarpıtmalar yapıyorlar. "Gençliğin yolu işçi sınıfının yoludur" derken sosyal demokratların teslim aldığı bir işçi konfederasyonunu "işçi sınıfının yolu" olarak göstermeye çalışıyorlar. Ekonomik, politik, ideolojik mücadele bütünlüğünü kavrayamamanın sonucu olan bu kuyrukçu politika ekonomizm, sendikal hareketle, politik hareketi birbirine karıştırarak, ekonomik mücadeleyi patlatırarak ve burda kimi sarı sendikacılara kolluk kuvveti görevi yaparak anti-komünist çizgiye düşüyorlar." (sy. 11,12,13)

"İşçi Sınıfı Hareketi ve Gençlik" kitapçığında "aynı platformda olmak" böylesine net ve tatışılmaz biçimde vurgulandıktan sonra "ilk gençlik örgütlenmeleri, politik mücadeleye katılma sorunu", "Lenin ve gençlik", "Bulgaristan gençlik hareketi ve Dimitrov" bölümlerinde işçi sınıfı partilerini ve öncülerinin gençlik örgütlenmesine verdikleri önem sergileniyor, revizyonizmle mücadeleleri anlatılıyor, bir anlamda girişde söylenen bir gerçek geliştirilerek vurgulanıyor: "Revizyonizm hangi kılığa bürünürse bürünsün, bilimsel sosyalistler bunları teşhis ve teşhir etmekten geri durmayacaklar. Çünkü sapmalar ister sağ olsun, ister 'sol' olsun, son tahlilde burjuva ideolojisinden kaynaklanıyorlar ve ona hizmet ediyorlar." (sy. 13)

"Dünyanın çeşitli yerlerinde işçi sınıfının kapitalist sömürü düzenini kırıp sınıfsız topluma doğru ilerleyen, sosyalizmi kurmaya yönelik sınıf savaşında çıkarılan deneyler, bu mücadelede genç yığınlara olan gereksinmenin önemini en açık biçimde gözler önüne sergilemiştir. Bu gün bu mücadeleler tarihinden 'tazanılan dersler, bilimsel sosyalist ideolojinin kılavuzluğu ile, işçi sınıfının önderlerinin yönlendiriciliği ile örgütlenen gençlik, dünyanın her yerinde üyeleri ile milyara yaklaşan sayıya erişmiştir." Bu ilkelerle örgütlenen Türkiye gençliği de şimdiden geri döndürülemez bir gelişkenliğe erişmiştir, ve bu gelişkenliğe yayın alanında yardımcı olan bu tür kitapçıklarla da önemli bir boşluğu doldurmaktadır.

(İşçi Sınıfı Hareketi ve Gençlik, Genç Öncü Yayınları, 10 TL)

Yıldızeli'nde cinayet teşebbüsü

Fehmi'nin kurşun yağmuruna tutulan evi

Türkiye'de faşist güçler, çoğunluğu bilinçsiz ve arayış içinde olan tabanlarını ayakta tutabilmek için sürekli olarak gösteri ve provokasyonlar düzenleme gereğini duymaktadırlar. Türkiye'nin çeşitli yörelerinde bu amaçla ilericilere, sosyalistlere karşı kıyım cihatları düzenlenmektedir.

Faşistlerin son saldırıları arasında Sivas Yıldızeli ilçesinde sosyalistlere yönelik bir cana kıyma girişimi de bulunmaktadır. Hasan Fehmi, Yıldızeli'nde sosyalist ve Türkiye İşçi Partili olarak tanınmaktadır ve kendi olanakları ile bir de gazete çıkarmaktadır. Sosyalist olduğu için öğretmenlikten çıkarılmış, kendisine bakanlık tarafından başka hiç bir görev verilmemiştir.

Fehmi'nin Yıldızeli'ndeki çabaları en başta faşist güçleri rahatsız etmiş, tehditler birbirini kovalamaya başlamıştır. Ancak baskı ve tehditlerin sökmemesi üzerine, Türkeş'in ve yardakçılarının Sivas'a gelişinden sonra bu kez cinayet girişimine başvurulmuştur. Hasan Fehmi'nin matbaasına yönelik saldırılardan sonra kendisi ve evi de kurşun yağmuruna tutulmuş, Fehmi bir şans eseri ölümden kurtulmuştur.

Sosyalistler böyle saldırılarla ne ilk, ne de son kez karşılaşıyorlar. Bugüne kadar sosyalist hareketin baskı ve saldırılarla durdurulabildiği, dünyanın hiç bir yerinde görülmedi. Faşistler, bunu böyle bellesinler.

Burjuvazi devrimcilik bursunu nasıl tazmin ediyor?

YAŞAR ATILGAN

Bilimsel çalışmaların sonuçlarının toplumsal yarar için kullanılması, öteden beri istenir, savunulur. İnsanoğlu, doğa ile yaptığı mücadele sonucunda yarattığı teknolojiyi yine doğaya yöneltir; bu teknoloji ile doğayı denetim altına almaya çalışır. İçinde bulunduğu aşamayı, teknolojide yaptığı aşama ile daha ileriye götürür. Dolayısıyla bilim ve teknolojideki ilerlemeler, aynı zamanda insanın doğaya daha çok egemen oluşundaki, onu daha çok denetim altına alışındaki ilerlemelerdir.

Toplumsal bilimlerde de benzer bir durumdan söz edilebilir. "Toplumsal bilimler bu konuda yaptıkları araştırmalar sonucunda bazı kanunlara ulaşırlar. Bu kanunların bilinmesi, insanoğlunun toplumsal çevresini daha iyi anlamasına ve onu, aynen doğal çevreye yaptığı gibi denetim altına almasına yol açar." (Emre Kongar, Toplumsal Değişme, Bilgi Yayınevi, Ankara, s. 21)

Toplumsal bilimlerin verileri geliştikçe insanın çevreyi, toplumu anlama yetenekleri artıyor. Bu verilerin ışığında toplumun daha iyiye yönlendirilmesi hiç kuşkusuz bir sistem meselesi. Ancak yine de hemen belirtmek gerekir ki, bilimsel verileri, bilimsel olmayanlardan ayıklayıp toplumu bugün ya da yarın yönlendirebilmek üzere depolamak, bunlardan yararlanmak önemli bir sorumluluktur. Bugün Türkiye'de toplumbilim öğrencileri bu büyük sorumlulukla karşı karşıyadırlar. Ve yine bunun için, gerek bugün verilen mücadele açısından, gerekse yarın sosyalist toplumun kuruluşu aşamasında toplumu yönlendiren güç ve etkenleri iyice bilmek, araştırmak zorunludur. Ne var ki, bugün ilerici öğrenci hareketinde, bilimsel araştırma ve çözümleme zorunluluğu, yerini kolay sloganclığa ve kolay devrimciliğe bırakma eğilimindedir. Gerçekçi sloganlar, her zaman bilimsel çözümlemeler sonucunda ortaya çıkarlar. Yoksa hiç bir zaman sloganlar, ortada bulunmayan, yapılmayan çözümlemelerin yerini tutamazlar. Ancak suç yalnızca bu kolaycılığa kaçan kimi öğrencilerde mi?

Türkiye'de toplum bilim alanında eğitim yapan yirmiye yakın bölüm var. Bu bölümlerden bir ikisi dışarıda bırakılırsa, hiç birinde bilimselliğe, gerçeğe yakın bir eğitim yapıldığı söylenemez. Yapılan şu: Dönem başından itibaren yazdırılmaya başlanan kimi ansiklopedik bilgiler öğrencilere ezberlettiriliyor ve sınavda soruluyor. Kitap yok, araştırma yok, ödev yok, yalnızca 30-40 sayfalık şematik teksirler var. Bunlarda da çağın sorunlarından, toplumun sorunlarından hemen hemen bütünü ile kopuk, ayakları havada kimi "bilgi"ler öğrencilere aktarılıyor.

Bu iki süreç, gerçekte tam anlamı ile çakışıyor. Öğrenciler için, eğitim bir yandan kolay devrimcilik, diğer yandan kolay "sınıf geçilen" bir süreç oluyor. Ansiklopedik bilgiler ve bunlara dayanan eğitim hem öğrencileri kolaycılığa, kesinmeciliğe alıştırıyor, onları araştırıcılığa ve yaratıcılığa yöneltmiyor; hem de böylesine bir kolaycılık, okulla birlikte "devrimciliğin" de bitmesini sağlıyor. Çünkü öğrendikleri ve yaptıkları, okuldan sonra onlara genellikle basit birer kayıt memuru ya da kalem efendisi olmaktan başka bir almaşık bırakmıyor.

Evet, böylesine bir uygulama belki de öğrenci kitlesine 4 yıl için devrimcilik yapma olanağı tanıyor. Ama sonra ne oluyor? Böyle bir eğitim düzeninin kimin yararına işlediği açıkça ortadadır. 4 yıllık devrimciliğin, sonunda düzenle bütünleşme ile sonuçlanmasında hiç kuşkusuz 4 yıllık eğitimin niteliği önemli bir rol oynamaktadır. Egemen sınıflar öğrencilere 4 yıl için tanıdıkları devrimcilik bursunun maliyetini, 4 yıl sonunda onların devrimci nefeslerini tüketerek kapatmaktadır. Burjuvazi için gerçekten kapatılması kolay bir maliyet.

Toplumun en dinamik kesimlerinden birini oluşturan öğrenci kitlesinin kendine özgü çelişkileri elbette ülkenin genel çelişkilerinden bağımsız değildir. Bu çelişkilerin bir parçası, yansımasıdır. Ancak bu hiç bir zaman, öğrenci kitlesinin, kendi çelişkilerini, *kendi başına ve ülke düzeyinde* çözebileceği anlamına gelmez. Üretim araçları karşısında bir konumu olmayan öğrenci kitlesi genel olarak düzene ve özel olarak karşı karşıya bırakıldığı eğitim sistemine duyduğu tepkileri doğru yöne kanalize edebilir. Bu da kendi alanında, eğitimi çağdaş, bilimsel bir niteliğe kavuşturmaya yönelik bir dinamiği oluşturmak, oluşan bu dinamikle genelde verilen mücadeleye kendi katkılarını yapmaktan başka birşey değildir.

Kendi başına toplumu kurtarmaya kalkışmak, "başı çeken güç" olma savları gerçekte "olmayacak işler peşinde koşarak olabilecek işleri yapmaktan kaçış"ın belirli bir biçimidir. Böylesine önemli bir potansiyelin, böylesine etkili olamayacağı bir alana akıtılması, en başka egemen sınıfların işine yaraycaktır.

Öğrenci kitlesinin gözleri, devrimcilik adına en genelde tutulduğu sürece, genelden özele inilmesi güçleşmektedir. Öğrenci ülkenin genel sorunları ile uğraşmasın mı? Kesinlikle değil. Ancak yalnızca ve tek başına genel sorunlar hakkında slogan atmak başka; özel sorunlardan, eğitim düzeninden hareketle genel sorunlara ulaşmak, genel çelişkinin çözümüne bu özel çelişkilerden hareketle katkıda bulunmak başkadır.

Günümüzün en keskin görünümlü öğrenci liderlerine, "kadrolara" bakıp düşünelim: Bunların ülkemizdeki eğitim düzeni konusunda söyleyecek hangi sözleri var? Bunlardan kaçı eğitimden sonra eski "hızlı"lıklarını koruyabilecekler? Ve son bir soru: Örneğin bir devrimden sonra bunların kaçı işe yarayacak ve hangi işe yarayacak?

YÜRÜYÜŞ okurlarından

Erzurum: Kız yurdunda faşist kuşatma

Erzurum'da yılların süregelen faşist baskı ve terör, bu yılın içinde bulunduğumuz aylarında daha da yoğunlaştı ve Haziran sınavlarında doruğuna ulaştı. Önceleri, baskılar daha çok şehirde kalan erkek öğrencileri hedef alıyordu. Daha sonra faşistlerin baskı ve zulmü, kız öğrencileri de hedef almaya başladı. Bunun üzerine, öğrenciler hep birlikte ve polis nezaretinde okula gitmek zorunda kaldılar. Bu gruplara katılım giderek artıyor, "suya sabuna dokunmayan" öğrenciler de bu gruplarla birlikte okula gidip geliyorlardı. İşler bu şekilde gelişirken. Haziran'la birlikte başlayan gelişmeler, durumu adak bulak etti.

3 Haziran'da Erzurum Kazım Karabekir Eğitim Enstitüsü öğrencisi bir faşist öğrenci öldürüldü. Bu, Erzurum'da faşistler tarafından "ilk kayıp" olarak adlandırılıyordu. Faşistler kamuoyuna şirin gözükmek için önce sessiz bir tören düzenlediler ölen arkadaşları için. Ama fırtına arduıdan geldi. Çeşitli yerlere bomba kondu. Şehirde ilerici olarak bilinen esnaf ve zenaatkarların işyerleri tahrip edildi. İlerici olarak bilinen öğrencilerin kaldıkları oteller tek tek basılarak öğrenciler saldırıya uğradı. Bu arada öğrencilere ev kiralayan ev sahipleri ölümle tehdit ediliyordu.

Kentte bütün bunlar olurken üniversite kampusunda, kız yurdunda gelişen olayları özellikle basından gizleniyordu. Kız öğrenciler sınıflarda, okulda, sokakta dolmuşlarda ve yurtlar önünde 10-15 kişilik grupların saldırısına uğrıyor, kıyasıya dövülüyordu. Bunların arasından tedavi görmesi gerekenler yurtlardan dışarı çıkılamadığı için doktor adayı arkadaşları tarafından tedavi ediliyorlardı.

Bu dayak faslı sırasında faşistler, yalnızca ilerici, sosyalist öğrencilere değil, tarafsız durumdaki öğrencilere de tahammül edemediklerini gösterdiler. Saldırılara katılanlar arasında, erkek öğrencilerin yanısıra yine "ülkücü" kız öğrenciler de bulunuyordu.

Kavgasız gün geçmezken, 5 Haziran'da yurtlardaki erkek öğrenciler, sözde güvenlik önlemlerine rağmen kız yurduna topluca saldırıya geçtiler. 2. Kata kadar çıkmayı başardılar. Güçlükle önlenebilen bu saldırı sonucunda, kız öğrenciler gruplar halinde yurtlarını terketmeye başladılar. Kız öğrenciler arasında bir grup, yurdu bu şekilde terketmenin Erzurum'a bir daha dönmeme anlamını taşıdığını, teslim olma anlamına geldiğini ve bu nedenle kalınarak direnilmesi gerektiğini ileri sürdüler.

Yurtlarda kalanlar, adeta bir temerküz kampı hayatı yaşamaya başladılar. Ancak toplu halde gezebiliyor, odalarına çıkamıyorlardı. Bir de yiyecek sıkıntısı başgöstermişti. Çünkü yurdun kantini daha önce faşistler tarafından "kooperatifleştirilmiş" idi. Buradan alış veriş yapılamıyordu. Dışarıya çıkıp ihtiyaçları karşılamalı ise bütünü ile hayaldı. Dışarıdan içeriye yiyecek taşıyan tarafsız öğrenciler de faşist dayaktan nasibini alınca ilerici Polis'lerin yardım eli uzandı. Bunlar kendi aralarından topladıkları paralar ile öğrencilerin yiyecek ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyorlardı.

Kız yurdu bütünü ile kuşatılmış bir savaş alanı görünümü taşıyordu. Faşistler tarafından ara sıra yurt içinde patlamalar düzenleniyor, bunlara karşı öğrenciler "nöbet tutmak" zorunda kalıyorlardı. Ancak bir noktayı daha belirtmek gerekiyor: Faşistlere karşı direnen, kendilerini korumaya çalışan öğrenciler de neyi istediklerini, neyi hedeflediklerini ve bu hedefler doğrultusunda nasıl davranmaları gerektiğini kesin olarak belirlemiş değillerdi. Bu konularda her kafadan bir ses çıkıyordu.

Bu belirsizlik ortamı da belirli rahatsızlıklar doğuruyordu. Öğrenciler neyi yaptıklarını düşündükten sonra "ne olacağını" da nerak etmeye başladıkları anda kafalarındaki sorulara yanıt bulamıyorlardı. Sözde öğrenci liderleri ise, hiçbir hedef göstermeden yalnızca "direniş" ve "fedakarlık" bekliyorlardı.

Kız öğrenciler içerisinde gerçekleri görebilenler, toplanarak durumu diğerleri ile tartıştılar. Daha yapılacak, yapılması gereken işler vardı. Örneğin durum değerlendirmesinden sonra, koşullar kitle örgütlerine, basına, bakanlığa, Kredi ve Yurtlar Kurumu'na, rektöre ve valiye bütün açıklığı ile anlatılabilirdi. Ortaya atılan bu öneri, kısa sürede çoğunluğun isteği haline geldi. Bir temsilci grupu şehre inerek vali ile görüştü. Bir takım sözler alındı ama durumda köklü bir değişiklik olmadı. Ama saptanan çizgi terkedilmedi. Kararlaştırılan tüm yerlere, gerekli başvurular yapıldı.

Bu arada CHP il başkanlığı da bir açıklama yapmıştı. CHP'nin açıklamasında, kız öğrencilerin "örnek" direnişi övüldükten sonra, "başbakan Ecevit'in Erzurum'a gelme ihtimali"ne değiniliyor ve öğrencilere bu ihtimale dayanarak Ecevit'le görüşmeleri öneriliyordu.

Bu tür zorlamalardan kesin bir sonuç alınamaması, hiç kuşkusuz öğrenciler arasında neyin ne için yapıldığını bilmeyen, sorumsuz ve ilkesiz grupçukların "haklılık" gerekçesi oluyor. Hamasi direniş edebiyatı için gerekçe oluyor. "Kanımızın son damlası" edebiyatı yaygınlaşıyor. Ancak herşeye rağmen, direnen öğrencilerin önemli bir bölümü manevra için harcayacak bir damla bile kanları olmadığını belirtiyorlar.

Güler Noyan/ Erzurum

SOVYETLER'LE DOSTLUK HALKIMIZIN ÖZLEMİDİR

Başbakan Ecevit'in ilgiyle beklenen Sovyetler Birliği gezisi geçtiğimiz hafta içinde gerçekleşti. Ecevit, Kosigin ve Gromiko ile görüşmelerinden sonra Brejnev tarafından da kabul edildi. Türkiye ile SSCB heyetleri arasındaki siyasal konulardaki görüşmeler Cuma günü tamamlanmış, gezinin konusunu oluşturan başlıca belgeler imzalanmıştı. Bütün dikkatlerin üzerinde toplandığı "siyasal belge" de Cuma günü kesinleşen dökümanlar arasındaydı. Siyasal belgenin metni, YÜRÜYÜŞ'ün diğer sayfalarında yer alıyor.

Ecevit'in ve diğer hükümet yetkililerinin Moskova'da yaptığı temaslar, gezi öncesinde beklenenlerin ötesinde sonuçlar verdi. Moskova'ya giden Türkiye heyetinin gündeminde, siyasal belgenin yanısıra, Karadeniz'deki kıta sahanlığı ve FIR hattı, karşılıklı mal mübadelesi, ortak sınai tesislerin geliştirilmesi ve yenilerinin kurulması ve kültürel işbirliği gibi konular yer alıyordu. Çarşamba ve Perşembe günleri bu konularda yapılan görüşmeler, Türkiye ile SSCB arasında karşılıklı anlayış ve işbirliği alanında pek çok yeni olanağın değerlendirilebileceğini gösterdi. Sovyet hükümetini, bu başlıca konularda Türkiye ile ilişkilerinin geliştirilmesi için geniş bir potansiyeli harekete geçirmeye kararlı olduğu gerçeğini, istese istemese de bütün yurt ve dünya basını dile getiriyordu.

BAŞBAKAN ECEVİT'İN SOVYETLER BİRLİĞİ GEZİSİ SIRASINDAKİ AÇIKLAMALARI ULUSLARARASI İLİŞKİLERDEKİ OLUMLU GELİŞMELERİN GERİSİNDE KALMADIĞINI KANITLAMAK İÇİN ÖZEL BİR ÇABA HARCADIĞINI GÖSTERMİŞTİR. ANCAK, BU KONUDAKİ KARARI SOMUT GİRİŞİMLERE BAKARAK VERMEK GEREKECEKTİR. SSCB İLE İLİŞKİLERİN TÜRKİYE DIŞ POLİTİKASININ OLUMLU BİR ETKENİ HALİNE GELEBİLMESİ İÇİN, BU İLİŞKİLERİN BAZI PAZARLIKLARA GÖRE AYARLANAN MANİVELALARIN ETKİSİNDEN KURTARILMASI GEREKİR.

TİCARET ALANINDA GENİŞ OLANAKLAR

Gezinin ekonomik alandaki en önemli sonuçlarının başında Türkiye'nin petrol gereksinimlerinin karşılanması üzerinde varılan anlaşma yer alıyordu. Moskova'daki Türkiye heyeti daha ayağının tozunu silmeden gerici basının seferlerinden G.Civaoğlu tarafından Babıali'ye uçurulan "Sovyetler Birliği petrol vermeyi reddetti" gibi sözde haberlerin sahteliği, ilk görüşmelerden sonra açığa çıkıyordu. Türkiye-SSCB temaslarına gölge düşürmek için alelacele yayılan bu söylentilerin tersine, iki ülke arasında petrol karşılığında mal mübadelesini öngören bir ilke anlaşmasının gerçekleştiği belli oldu. Dört senelik uzun bir dönemi kapsayan bu anlaşma ile, Türkiye'nin petrol gereksiniminin tamamına yakın bir bölümünün döviz karşılığı olmadan sağlanması, böylece Türkiye'nin diğer ülkelerle yaptığı döviz karşılığı ticaretin de çeşitlendirilmesi olanağının yaratılması gerçekleştirilmiş oluyordu.

Ticari ilişkilerin geliştirilmesi konusunda, önem sırasına göre, petrolden sonra demir-çelik ve gübre gibi ürünler üzerinde varılan anlaşmalar geliyordu. Türkiye'nin bu gibi ürünlere olan gereksinmelerinin de yine mal karşılığı olarak ve Türkiye'nin ihracatının bileşimini zenginleştirecek biçimde karşılanması konusunda Moskova'daki görüşmeler sırasında görüş birliğine varıldı.

KITA SAHANLIĞI SORUNUNA YENİ YAKLIŞIM

Türkiye heyetini Sovyetler Birliği gezisi sırasında yine beklenenlerin ötesinde sonuç alınan konulardan biri de Karadenizdeki kıta sahanlığı sorunuydu. Gezi öncesinde Ankara'daki dışişleri çevrelerinden yayılan yorumlar, teknik ayrıntılarla dolu olan bu konudaki sürede bir anlaşmaya varılmasının mümkün olmadığı, ayrıca Sovyet hükümetinin tutumunun da böyle bir anlaşmayı güçleştirdiği yönündeydi. Bu tür yorumlar, gerçekte, bugüne kadarki hükümetlerin, Sovyetler Birliği'yle işbirliği görüntüsünde olmamak için Karadeniz'deki kıta sahanlığı konusunu uykuya bırakmalarını bir takım sahte mazeretlerle örtbas etme çabalarının bir devamı niteliğindeydi. Bu arada gezi öncesinde yerli maocu ve diğer azılı antikomünist çevreler de, 'Sovyetler'in Karadeniz'i de pazarlık masasına yatırdığı" türünden söylentilerle Moskova'da yapılacak görüşmelere gölge düşürme kampanyasına girişmişlerdi.

Sovyet yetkililerinin Moskova'da açıkça belli olan yaklaşımı ise, Karadeniz'deki kıta sahanlığı sorununun en kısa sürede bütün yönleriyle çözümlenmesinin önünde bazı engeller varsa, bunların Sovyet tarafından gelmediğini ortaya koydu. Görüşmelerin ayrıntılı bir anlaşmaya olanak verdiğinin belli olması, bu konuda anlaşmanın imzalanmasının bir yıl'ın ertelenmesiyle sonuçlandı. Varılan anlaşma, uluslararası deniz hukuku açısından da ileriye dönük bir içerik taşıyordu. Karadeniz'de çizilen kıta sahanlığı sınırı, denizin ortasından çizilecek bir hat olarak belirleniyordu. Bu sınırın belirlenmesinde, anlaşmazlıklara mazeret olarak kullanılabilecek birtakım teknik ayrıntıların yerine, Karadeniz'den eşit olarak yararlanılmasını öngören "hakkaniyet" ilkesi temel alınmıştı. Türkiye-SSCB kıta sahanlığı anlaşması, özellikle Ege denizinde de benzeri ilkelere dayanan bir anlaşmaya varılması için örnek niteliğini taşıyordu.

KİMLER ŞAŞIRDI

Moskova'daki görüşmeler, Karadeniz'in göklerindeki FIR hattı konusunda da kesin olmasa bile çok önemli gelişmelerle sonuçlandı. Ecevit-Kosigin görüşmelerinin, FIR hattı sorununun en kısa zamanda bir anlaşmaya bağlanması konusunda Sovyet tarafının kararlılığını ortaya koyduğu yönündeki haberler basında yer aldı.

Teknik düzeyde izlenimini veren bu gelişmeler, gerçekte Türkiye ile SSCB arasındaki ilişkilerle ilgili çok önemli politik gerçeklere dayanıyordu. Başlıca ikili sorunlar üzerinde çiddi gelişmelerin sağlanması, olsa olsa, Sovyetler Birliği'nin dostluk ve işbirliğinden yana niyetleri konusunda kuşku yaratmaya çalışan çevreler için sürpriz olmuştu. Antikomünizm ve anti-sovyetizm tabularının yıkılmasından telaşa kapılan gerici güçler, Türkiye ile SSCB arasındaki ilişkilerin ufuklarını karanlık gösterebilmek için, ikili ilişkilerde Sovyetler Birliği'ne artniyet yakıştırmaya yönelik kampanyalarını yoğunlaştırmışlardı. Ecevit'in Sovyet hükümetinin ve halkının Türkiye ile ilişkilerin geliştirilmesine hiçbir artniyet taşımaksızın eğildiğini gösterdi.

SİYASAL BELGE: GERGİNLİK STRATEJİSİNİN İFLASI

Ecevit'in Moskova gezisinin en önemli ürünü hiç kuşkusuz siyasal belgenin imzalanması oldu. İkili ilişkilerin şu ya da bu yönü üzerinde birbirinden ayrı olarak sağlanan ilerlemeler, siyasal belge ile gerçek içeriğini ve bütünlüğünü kazanmış oluyordu. Siyasal belgenin imzalanmasıyla, Türkiye ile Sovyetler Birliği aralarındaki siyasal ilişkilerin dayandığı temel ilkeleri bir bütün olarak dile getirdiler. Böylece, Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerin "soğuk savaş" döneminin gerginlik ortamından çıkarıldığı, barış içinde birarada yaşama ilkeleri üzerinde gelişme yoluna girdiği resmen ilan edilliyordu. Siyasal belge, barış içinde birarada yaşamanın, devletler arası ilişkilerde kuvvete yada kuvvet tehdidine başvurmama, halkların hükümranlık eşitliği, devletlerin sınırlarına ve toprak bütünlüğüne, insan haklarına ve her halkın kendi toplumsal ve politik düzenini seçme hakkına saygı, anlaşmazlıkları barışçı bir biçimde çözme, içişlerine karışmama ve uluslararası sorunlarda işbirliği gibi temel ilkelerinin, Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerin de temelini oluşturduğunu açıklıyordu.

Türkiye-SSCB ilişkilerinin böylesi bir belgeye dayandırılması, emperyalizmin gerginlik stratejisinin iflasının yeni bir kanıtıdır. Bu gelişme, kuşkusuz, Türkiye'nin emperyalist NATO merkezlerine bağımlılığına son verilmesi, silahlanma yarışı patronlarıyla göbekbağının kesilmesi için tek başına yeterli olmayacaktır. Fakat barış içinde birarada yaşama ilkelerinin Türkiye-SSCB ilişkilerinin temeli olarak tescil edilmesi, gerginlik politikasının hala geçer akçe gibi göstermeye çalışanları savaş çadırlarındaki köşelerine biraz daha sıkıştıracaktır. Siyasal belgenin imzalanması ile, sahte bir "Sovyet tehdidi"ni hedef göstererek Türkiye'yi daha da hızlı bir silahlanma yarışına sürüklemek isteyen NATO merkezlerinin yüzündeki maske bir kere daha yırtılmıştır. Siyasal belge, gerici güçlerin elindeki çakar almaz anti-sovyetizm silahının artık ancak soğuk savaş müzelerinde alıcı bulabileceğini göstermiştir.

Büyük basının Moskova'da imzalanan siyasal belgenin öneminiküçültmeye çalışması bir rastlantı değildir. Siyasal belgeyi sıradan bir kağıt parçası gibi göstermeye çalışan büyük basın patronları, bu amaçla, örneğin böyle bir belgenin Helsinki Nihai Senedi'nin basit birtekranoldığunu ileri sürmektedirler. Kimileri ise Türkiye-SSCB belgesinin, Sovyetler Birliği ile NATO'nun büyük devletleri arasında imzalanan belgelerden hile daha dar kapsamlı olmasına dayanarak, bu gelişmenin kapsamını daraltmaya çalışmaktadırlar. Bütün bu çabalar, Türkiye-Sovyetler Birliği siyasal belgesinin politik sonuçlarından duyulan endişeyi ortaya koyuyor. NATO merkezlerinin yerli uzantıları, iflas eden "sovyet tehdidi" demagojisini canlı tutmaya, Sovyet düşmanlığı silahını ellerinden düşürmemeye çalışıyorlar.

SİYASAL BELGE BİR BAŞLANGIÇTIR

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerin gelişmesinde önemli bir aşamayı simgeleyen siyasal belge, gerçekte bir başlangıç olarak değerlendirilmelidir. Türkiye-SSCB siyasal belgesi, sadece iki ülke arasındaki gerginlik ortamının sonunu belgelemekle kalmamalı, dostluk ve kalıcı işbirliği yolunda yeni bir dönemi başlatabilmelidir. Bu yöndeki bir gelişmenin önünde, Sovyetler Birliği'nden kaynaklanan herhangi bir engel olmadığı artık açıkça belli olmuştur. İki ülke arasındaki işbirliğinin taşıdığı olanakların değerlendirilebilmesi, özellikle başlıca dünya sorunlarının çözümünde politik işbirliği düzeyine ulaşılabilmesi, Türkiye'de gerici, anti-sovyet güçlerin etkinliğinin kırılabilmesine bağlıdır.

Başbakan Ecevit'in Sovyetler Birliği gezisi sırasındaki açıklamaları, uluslararası ilişkilerdeki olumlu gelişmelerin gerisinde kalmadığını kanıtlamak için özel bir çaba harcadığını göstermiştir. Ancak, bu konudaki kararı somut girişimlere bakarak vermek gerekecektir. Türkiye ile SSCB arasındaki ilişkilerin Türkiye'nin dış politikasının olumlu bir etkeni haline getirilebilmesi için, bu ilişkilerin NATO merkezleriyle girişilen pazarlıklara göre ayarlanan manevraların etkisinden kurtarılması zorunludur. Son siyasal belge, ancak böylece bölgede ve dünyada barışın sağlamlaştırılmasının bir tuğlası olabilir. Sovyetler Birliği dostluk halkımızın özlemidir. Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki dostluk ve işbirliğinin bekçisi de yine emekçi kitleler olacaktır.

-Arjantin-3-

Terör ve baskı, askeri diktatörlüğü kurtaramaz

GÖKALP KAYA

11 Mart 1973 seçimleri ile 6 yıllık diktatörlüğe son verilmesi Arjantin için yeni bir dönüm noktası olarak görülmekteydi. Peronistlerin adayı Campara oyların %49'unu alarak seçilirken, Komünistlerin de içinde yeraldıkları "Devrimci Halk İttifakı" ve bazı başka politik güçlerin toplam oyları ile askeri diktatörlüğe "hayır" diyenlerin oranı %80'i bulmaktaydı.

Campara Hükümeti ile politik tutuklular derhal serbest bırakılıyor, baskıcı yasalar kaldırılıp, örgütlenme özgürlüğü ve diğer demokratik haklar yeniden tanınıyordu. Gerici güçler ise elbette isteyerek sahneden çekilmemişlerdi. İlerici güçler demokrasinin ufuklarını genişletmek için mücadele ederlerken, gerici güçler de sabotajlarına daha o dönemde başlıyorlardı.

Peron'u başkanlığa getiren Eylül 1973 seçimlerinde ise Peroncu Hareket Komünistlerin ki de dahil daha geniş bir destek buluyor, oylarını %60'ın üzerine çıkartıyordu. Peron'a sağlanan desteğin temeli. Peron'un "Adaletçi Hareket'inin seçim programının ücretlerin artırılmasını, işsizliğe karşı önlemler alınmasını, Latifundistnin kökünün kazınarak, gerçek bir tarım reformunun gerçekleştirilmesini, ülke doğal kaynakları üzerinde ulusal egemenliğin kurulmasını, bankacılık sisteminin devletleştirilmesini, ulusal işletmelerin desteklenmesi ve korunmasını öngörmesinde yatar.

Arjantin Komünistleri Peron'u seçimlerde desteklerken izleyecekleri politikayı emekçilerin hak taleplerinin derhal yerine getirilmesi, kazanılan özgürlüklerin korunması ve yeni kazanımlar için. demokratikleşme için geniş tabanlı bir eylem birliğinin oluşturulması olarak saptıyorlardı. Parti, "demokratik, antioligarşik, anti-emperyalistbir cephe" kurulması için mücadele etme kararı alıyordu.

PERON NE YAPTI

Peroncu bükümet özellikle dış politika ve demokratik özgürlükler konularında bazı ileri adımlar atarken ekonomik düzeyde ülkenin sorunlarının temeli olan yapısal değişimlere yönelmekten çok uzaktı. Hükümetin yeni oluşturulan ekonomik planı, sanayi burjuvazisinin ülke ekonomisinin yönetimine daha fazla katılma isteklerinde somutlaşan tekelleriyle, büyük toprak sahipleri ve uluslararası tekellerin egemenliğindeki sosyo-ekonomik yapının değiştirilmesine yönelik bir önlem öngörmemekteydi. Buna karşılık alınacak "önlemlerin" yükünün emekçilerin sırtına yüklenmesini amaçlayan bir "sosyal mütareke", işçi ve işveren konfederasyonlarınca imzalanan bir "Toplumsal Barış Paktı" ile gerçekleştirilmek isteniyordu. Arjantin Komünistleri başından itibaren bu "uzlaşmaya" karşı mücadele etmekteydiler.

Hükümetin ülkenin içinde bulunduğu bunalımın yükünü emekçilerin sırtına yüklemeyi öngören bu ekonomik "planı" halkın giderek artan direnis vekitlesel protestoları ile karşılanmaktaydı. Toplumsal muhalefetin güçlenmesine ise Hükümet, daha Peron'un sağlığında, gerçek sınıfsal temellerini gösteren, muhalefeti şiddet kullanarak sindirmeyi amaçlayan bir politikayla cevap vermiştir.

HEPSİ BİR ARADA

Arjantin gerçeğinin karmaşık ve çelişkili konumunu Peronist hareketin yapısını görmeden anlamak oldukça zordur. Gerçekten de "Peronist Hareket içinde, yönetiminde sağ ve merkezci unsurların çoğunlukta olması yanında, hareketin bütünü içinde de sağcı, aşarı sağcı, solcu ve hatta goşist unsurların bir arada bulunduklarıolgusunu gözden uzak tutmamak gerekir. "Bufarklıunsurlar ise birbirleiyle kıyasıya çatışmakta ve "sol" unsurlar hareketten kopmaktadırlar. Bu süreç içinde ekonomik durum giderek kötüleşmektedir.

PERONCULUK BUNALIMA ÇÖZÜM DEĞİL

1974 yılında resmi açıklamalara göre hayat pahalılığı %40 oranında artmıştır. Kitle mücadelelerinin baskısı ile 1975 yılının başlarında ücretlerde belirli bir miktar artış sağlanırken enflasyon aynı yılın son altı ayında ücretlilerin satın alma gücünün %51'ini alıp götürmüştür. 1975 bütçe açığı 139,2 milyonpezo, dış ödemeler dengesi açığı ise 1095 milyor dolardır. Döviz rezervleri de erimekte, Pezo satın alma değerini büyük bir hızla yitirmektedir. Nisan 1975'te Hükümet kararı ile tüm ithalatı durdurmak zorunda kalınmıştır. Yatırımlar %16 oranında düşerken, işsizlik çalışan nüfusun %10'una ulaşmaktadır.

CGT yöneticilerinin toplumsal barış antlaşmasına karşılık ülkenin her köşesinde grevler yayılmaktadır. Hükümetin ve faşist komandoların terörüne çeşitli sol grupların terörü de karışmaktadır.

REÇETE GELİYOR: IMF SAHNEDE

Hükümet ise çözümü dış borç aramada görmekte, bu nedenle IMF ile görüşmeler yapmaktadır. IMF ise %100 oranında devalüasyon talep etmektedir. Ocak 1976 sonunda 700 büyük iş adamı hükümete bir muhtıra vererek ekonomik ve mali bunalıma çözüm bulunmasını isterler. 1976 1 Mart'ında IMFreçetesiyeni ekonomik program açıklanır. Programda yiyecek maddelerinin perakende fiyatlarının kontrolü, devletleştirilmiş bazı işletmelerin özel kesime geri verilmesi, yabancı sermayenin girişini kolaylaştıracak kanun değişiklikleri yer alır. Buna karşılık IMF sadece 127,5 milyondolar kredi açmaktadır. 20 gün sonra Arjantin'in dış borçlarını ödeyecek durumu geldiği açıklanır ve 24 Mart günü Ordu Arjantin'de tekrar iktidara el koyduğunu ilan eder.

İşçi sınıfını yıldırma operasyonu sonuçsuz kalacak..).

BASKI, ŞİDDET, TERÖR MÜCADELEYİ ENGELLEYEMİYOR

Askeri iktidar IMF proramını uygulamayı görev bildiğini ilan eder. "Ekonomik Plan"ın uygulanması sonucu durumda bir düzelme gerçekleşmezken işsizlik oranı %15'e ulaşır. Yeni 300 bin emekçi işlerinden olur. Orta ve küçük işletmeler de hızla iflasa sürüklenmektedirler. Cuntanın görevi IMF'nin "bütçe açığı milli gelirin % 3'ünü geçmeyecek koşulunu her ne pahasına olursa olsun yerine getirmektir.

IMF koşullarının yerine getirilmesi şiddet, baskı ve terörü hızlandırmaktadır. Sadece 1976 yılında terör kurbanlarının sayısı 1300'ü aşmaktadır. Ülkede "desaparecidos"ların, kendilerinden haber alınamıyanların sayısı 8-11 bin civarında hesaplanmakta. Her türlü örgütlenme özgürlüğü de kısıtlanmıştır. Ancak bu terör ve baskı kitlesel mücadeleleri engelleyememektedir. Arjantin işçi sınıfı ve tüm emekçiler örgütlü mücadelelerine devam etmekteler.

Sanayi işçilerini yılın her ayına yayılan grevlerine ek olarak 1977 Haziran'ın da yanlızca Rosario ve San Lorenzo bölgelerinde 6000'i aşkın tarım işçisi grev yapmaktadır. Ekim ayında Cordoba'da Renault işçilerini, Kasım ayında demiryolu ve Buenos Aries Metro işçilerinin grevleri örgütlü direnişin örnekleridir. Direnişler, 1976 yılı sonunda Hükümeti 1000 politik tutukluyu serbest bırakmaya zorlamıştır. Askeri diktatörlük mücadelyi sindirememiştir. Bu durum Arjantin'de Diktatörleri yeni çözümler aramaya zorlamaktadır.

YENİ GELİŞMELER

Cunta'nın en fazla sertlik yanlısı olarak tanınan üyesi Amiral Mesaera'nın geçtiğimiz Kasım ayında İspanya'da Peronist Liderlerle görüştüğü bilinmekte. Tutuklu eski başkan İsabel Peron ve Sendikacı Zorenzo Miguel ile de pazarlıklar yapıldığı duyulmakta. Öte yandan Emperyalizmin sözcüleri de başta bizzat ABD Başkanı Carter olmak üzere, Arjantin'de "insan haklarının yeniden tanınmasını" talep eder oldular. Nisan ayı içinde ise "sol" Peron'cularla bizzat Videla adına görüşmeler yapıldığı duyuldu.

Gelişmelerin bir başka ve önemli bir yönü daha var. Demokrasi güçlerinin askeri diktatörlüğe karşı örgütlü eylem birliği çağrıları somut sonuçlara ulaşmaya başladı. 10 Nisan da Komünist Partisi'nin çağrısı ile Peroncu Parti temsilcileri, Radikal , Muhafazakar, Halkçı Sosyalist ve Birleşik Sosyalist Partiler ortak bir toplantı masasında buluşabildiler.

Dünya Kupasının Arjantin'de Politik gelişmelere bir "mola" alma fırsatı verdiği gözlemlenliyor. Ama Arjantin'de birşeylerin değişmeye doğru gittiği de muhakkak. Arjantin, Peru'ya nasıl "6" gol atabildi bilinmiyor. Ama Arjantin "Kupa"yı kazansa da Askeri Diktatörlüğün sallanan iktidarının sarsıntıları durdurabilmesi kolay olmayacak. Emperyalizme dayanan egemen güçler için yeni düzenlemeler zorunlu hale geldi. Ancak onların ve emperyalistlerin yeni düzenlemelere istedikleri gibi yön vermeleri artık öyle koyal olamaz. Baskı ve terör Arjantin'de arkeri diktatörlüğü çökmekten kurtaramıyacak. (BİTTİ)

İŞÇİ KÜLTÜR DERNEĞİ YAYINLARI

★

İŞÇİ TİYATROLARI
"Ajitprop Topluluklar"

Armin Kammrad – Frank Rainer Scheck

★

Çeviren: Yılmaz Onay
260 Sayfa – 35 TL.

İsteme Adresi:
Sezenler Sok. 2/14
Necatibey - ANKARA

SBKP üzerine:

İŞÇİ SINIFI PARTİLERİNDE GELİŞİM VE GÜÇLENME

Sovyetler Birliği'nde yayınlanan "Sosyalizm: Teori ve Pratik" adlı derginin Mayıs sayısında, "parti Yaşamı" adlı bir başka yayına atfen, SSCB Komünist Partisi hakkında ilginç istatistikler verilmektedir. Söz konusu yazıda, Komünist Partisi'nin bileşimine, üye sayısına, ulusal gruplara göre dağılımına vb. ilişkin birçok veri yer almaktadır.

Verilen bilgilere göre, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin üye sayısı, geçtiğimiz 60 yıl içerisinde şöyle bir seyir izlemiştir:

Yıllar	Üye Sayısı
1917 (Mart)	24.000
1917 (Ekim)	350.000
1927	1.212.505
1937	1.981.697
1947	6.051.901
1957	7.494.573
1967	12.684.133
1977	15.994.476

Gözlenen sürekli artışın yanısıra, rakkamların ortaya koyduğu en önemli sonuçlardan biri de Ekim Devrimi dönemine rastlayan yaklaşık 8 aylık süre içerisinde parti üye sayısının çok önemli bir artış göstermesidir. Bunun nedeni de hiç kuşkusuz, Şubat-Ekim dönemi arasında olayların tümü ile Bolşevikleri doğrulaması, kitlelere doğruları yaşatma ve benimsetme anlamında bu kısa sürede bile olsa Bolşevik Partisi'nin çok büyük adımlar atmasıdır.

II. Dünya Savaşında ve Anayurt Savunmasında da Komünist Partisi üyeleri önemli görevler yüklenmişler, Parti Sovyet zaferinin örgütleyicisi olarak önemli bir işlev yerine getirmiştir. Eldeki bilgilere göre II. Dünya Savaşı sırasında Komünist Partisi üyelerinin yüzde 60'ı Sovyet ordusu saflarında savaşmışlardır.

İlginç olan diğer bir nokta da 1960'ların bir bölümü ile 1970'lerin aynı periyotlu bölünü arasında, üye kabiilu açısından yapılan karşılaştırmalarda ortaya çıkmaktadır. Bir başka deyişle 1970'lerin bugüne uzanan 7 yılında kabul edilen üye sayısı, 1960-67 arasında kabul edilen üye sayısından %30 daha düşüktür. Bu, içinde bulunduğumuz dönemde partinin nitelik olarak daha güçlü kılınmasına verilen önemle izah edilmektedir. Bugün partiye yeni kabul edilen toplam üye sayısını %58'inin işçi olması da buun göstermektedir. Son 30 yıllık dönemde SBKP üye bileşini şöyle bir seyir izlemektedir:

İşçi Sınıfı Partisi SSCB'de taze kan kazanıyor.

Yıllar	Üretimde Çalışan İşçiler	Kollektif Çiftçiler	Büro Çalışanları ve Diğerleri
1947	33.7	18.0	48.3
1957	32.0	17.3	50.7
1967	38.1	16.0	45.9
1977	42.0	13.6	44.4

Yüzdelerden de görüldüğü gibi, toplam üye sayısı içinde kollektif çiftçilerin oluşturduğu yüzdede bir düşme vardır. Bunun nedeni de sanayi üretiminin genişlemesi, sermaye yatırımları ve işgücü üretkenliğinin yükselmesi sonucunda kırsal kesimden kasaba ve kentlere yöneliş olarak izah edilmektedir.

SBKP'nin üye bileşimine ilişkin önemli özelliklerden biri de, SSCB'deki uluşların toplam nüfus içindeki oranlarının aşağı yukarı aynen SBKP üye bileşimine de yansımasıdır. Örneğin SBKP içinde %60.5 yer tutan Ruslar, SSCB içinde de aynı orana sahiptir. SBKP üyeliğinin uluslara göre dökümü ise şöyledir

Uluslar	Parti içinde %
Ruslar	60.5
Ukraynalılar	16
Beyaz Ruslar	3.6
Özbekler	2.1
Kazaklar	1.8
Gürcüler	1.7
Azeriler	1.5
Ermeniler	1.5
Litvanyalılar	0.5
Moldavyalılar	0.5
Letonlar	0.4
Tacik, Kırgız, Türkmen ve Estanyalılar	1.3

SBKP, Partide ve sosyalizmin kuruluşunda nesiller arası bağlantıyı sağlayacak, devrimci geleneklerin yeni nesillerce paylaşımını güvenceye alacak şekilde, eski ve yeni üyeleri bir arada saflarında barındırmaktadır. Parti üyelerini yaş gruplarına ve parti üyelik sürelerine göre dağılımı ise şöyledir:

Yaşlara Göre

Yaş grubu	Üye oranı
25'in altında	5.8
26-30	10.8
31-40	25.9
41-50	26.4
51-60	18.1
60'ın üzeri	13.1

Partilillik Ömrü

Üyelik Süresi	Üye Oranı
5 yıldan az	15.7
6-10	17.3
11-20	34.3
21-30	14.1
31-40	16.2
41-50	1.9
50 yıldan çok	0.5

SBKP'nin 1977 yılı üye sayısının 16 milyona yaklaştığı düşünülürse, son tablodan örneğin, SBKP'de 50 yıldan daha uzun süredir partili olan yaklaşık 80.000 üyenin olduğu ortaya çıkmaktadır.

Kadın üye oranı sürekli olarak yükselmekle birlikte, partideki kadın üye oranının genel kadın erkek oranından daha düşük olduğu görülmektedir. 1977 yılında SBKP'de kadın üye oranı %24,7'dir.

Pekin'in yeni marifetleri

Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'nde yaşayan Çin'li göçmenlere genel olarak "Huatsyao" adı verilmektedir. Vietnam'daki bu kesim, son zamanlarda Vietnam'da izlenen sosyalizmin kuruluşu politikasını ve Vietnam'ın diğer sosyalist ülkelerle sağlam ilişkiler kurma stratejisini sabote etme araçları olarak kullanılmaya başlandılar. Kullananlar da hiç kuşkusuz Pekin yönetimi. Pekin yönetimi bugün sosyalist Vietnam'ın gelişimini sabote etmek için iplerini elinde tuttuğu Huatsyao'dan yararlanıyor.

Vietnam'da yaşayan Huatsyao sayısı, 1 milyonu aşkın. Bunlara karşı hiç bir ayrıcalık uygulanmıyor. Bütünü ile Vietnam vatandaşlarının yararlandıkları haklardan yararlanabiliyorlar. Ancak Huatsyao'nun önemli bir kesimini sosyalist inşaattan zarar gören ticaret burjuvazisinin oluşturması, işleri karıştırıyor. Burjuva Huatsyao'ların sosyalist kuruluşa karşı direnişleri, Çin yönetiminin elinde malzeme oluyor. Pekin yönetimi "Huatsyao'ların akibeti" üzerine inanılmaz hikayeler uyduruyor. Bu kampanyanın, Kamboçya'nın Vietnam sınırındaki askeri harekatı ile aynı döneme denk gelmesi, "ilginç" karşılanıyor.

Çin'in amacı, bugüne dek izlediği uluslararası dayanışma ilkelerini bir yana bırakarak, Vietnam'ı bütünü ile Çin çizgisini izleyen bir ülke haline getirmektir. Tüm baskılar bunu hedef almaktadır. Pekin yönetiminin bu uğursuz çabalarında Çin'in Vietnam'a uzanan köprüsü olarak bilinen Huatsyao, önemli bir yer tutmaktadır.

Pekin'in komşu bir sosyalist ülkeye karşı uyguladığı bu politika, sosyalist ülkelerin kamuoyu tarafından dikkatle izlenmekte ve mahkum edilmektedir. Çin yönetimi, Çin-Vietnam ilişkilerinin gerginleşmesinden kendi açısından çıkar görmektedir. Çin propaganda mekanizması tarafından körüklenen provokasyon kampanyası, yalnızca komşu bir ülkenin içişlerine karışmak ve onun egemenliğini çiğneme değil, aynı zamanda bölgede gerginliğin artması açısından da olumsuz bir işlev görmektedir.

ÇİN, BATIDAN MODERN SİLAHLAR ALMAK İSTİYOR

Mao Çe Tung, son şiirlerinden birinde, kaçınılmaz bir savaş felaketi öngörüyor ve bu savaşta "bütün dünyanın baş aşağı gideceği"ni söylüyor. Besbelli, Mao'nun çizdiği tiyler ürpertici perspektif buünkü Çin yönetiminin hoşuna gidiyor.

Savaş hazırlığı politikası, Çin Halk Cumhuriyeti Anayasası'nda ve yeni Parti Tüzüğü'nde yer almaktadır. Pekin yöneticileri; bu politik çizgiyi titizlikle izleyerek, Mao'nun harpçi şiirlerini siyasal eylemleriyle desteklemektedirler. Çin ordusunu çağdaş bilimsel-teknik temel üzerinde kısa süre içinde yeni-de silahlanması programının gerçekleşterilmesi sözkonusudur. Bununla birlikte, Pekin, gözlerini Batı'ya çevirmekte, emperyalist güçlerden yardım ummaktadır.

Bazı yabancı gözlemciler, Pekin'in Batı ülkeleriyle yapmakta olduğu askeri temasların dinamizmini, Parti yöneticilerinin XI. Çin Komünist Partisi Kongresi'nden sonra izlemeye başladıkları yeni askeri politikanın sonucu olarak yorumlamaya yatkındırlar. Bu arada, halen Politbüro'da deniz, hava ve kara güçleri komutanlarının yer-aldıklarına da dikkati çekmektedirler. Bu Pekin'in yayılma planlarını gerçekleştirmesi için gereklidir. Şeref ve saygınlığı iade edilen Teng Hsiao Ping de bu istekleri desteklemektedir.

Ama modern silahlar edinme isteği gerçekten yeni bir eğilim midir? Elbette hayır. Geçenlerde Çin'de "Mao Çe Tung'un Seçilmiş Eserleri"nin beşinci cildi çıktı. Bu kitapta, "halk kurtuluş ordusunun devrimcileşmesini ve modernleştirilmesini hızlandırmak, savaş hazırlığını artırmak"la ilgili Mao'nun çağrısını bulmak mümkündür.

Jenmin Jibao gazetesi, bu yılın başında "Savunma Bilim ve Tekniği Komisyonu" adına bir yazı yayınladı. Yazıda açık açık şöyle deniliyordu: "Bizlere, Maoist ideolojiyle ve dünyada en iyi çina üstün kaliteli silahla donatılmış askeri birlikler gereklidir."

Kuşku yok ki, gelişmiş kapitalist devletlerdeki askeri-sanayi komplekslerinin depolarından "dünyada en iyi cins silahlar" alma politikasını şimdiki Pekin yönetimi tam olarak onaylamıştır.

Son zamanlarda Çin generalleri Batı'nın yolunu tuttular. Ne istemeye gittiler? Bir ünlü Fransız dergisine göre, teknoloji ve "üretim sırları" isteyeceklerdi. Yani en modern silah türlerine göz koymuşlardı. Hem de yalnızca bunları kullanma usullerini değil, üretim yöntemlerini de öğrenmek amacındaydılar.

TAM KADRO BATIDA !..

Fransa'ya Çin ordu komutanlarından oluşan temsili bir heyet gitti. Aralarında Teng Hsiao Ping'in yardımcısı General Yan Çun U da bulunuyordu. Batı basını bunu özellikle belirtme fırsatını kaçırmadı. Heyetin kesinlikle belirlenmiş amaçları vardı. Askeri siparişler vermek, aynı zamanda Fransa'nın savaş teknik araçları ve stratejisi üstüne bilgi almak istiyordu. İşte bu nedenle askeri tatbikat izlemeye, stratejik ve taktik nükleer roket silahı bulunan üsleri ziyaret etmeye çalışıyordu. Pekin'in, askeri planlamasında Nükleer programa ağırlık verdiği, artık bir sır olmaktan çıkmıştır.

Bu ziyareti yorumlayan Fransa Basını, her şeyden önce, 1949'dan bu yana böylesi yüksek rütbeli bir Çin askeri heyetinin ilk olarak Batı'ya gittiğine işaret etti. Heyete hava ve deniz güçleri, zırhlı tank ve topçu birlikleri komutan yardımcılarından oluşan yüksek rütbeli 14 subay katılıyordu. Yanlarına bir grup teknik danışman da alınuşlardı.

Biçimsel olarak, bu gezi'ye, Fransa silahlı kuvvetler kurmay başkanının geçen yıl Temmuz'da Çin'e yaptığı ziyaret iade ediliyordu. Fakat heyet kadrosu da, açıklanan ziyaret programı da, Pekin'in, bu misyona sıradan temasların çerçevesini aşan bir önem verdiğini gösteriyordu.

ESKİ NAZİLER DE ÇİN'DE...

Aynı zamanlarda, "yasak kent'te (Pekin'de) el üstünde tutulan konuklar vardı. Bunlar, Federal Almanya Savunma Bakanlığı'ndan yüksek görevli generallerdi. Aralarında Hitler Ordusunda övünç madalyaları almış eski nazi subayları da vardı. Evvahipleri konuklara sınırsız bir güven gösterdiler. Örneğin, silahlanma yarışının artırılması çağrılarıyle ün yapmış General Steinboff, ziyaretçilere kapalı amir eyaleti Sinkiang'a götürüldü. Burada ise genellikle nükleer denemeler yapılıyor.

Pekin, bir grup İngiliz sanayicinin Çin'i ziyaret etme niyetinden de çok hoşnut kaldı. "Daily Telgraf" gazetesinin yazdığına göre, bu sanayiciler, "şimdi Çin'in ihtiyaçlarını yerinde inceleme"yi kararlaştırmışlardı. Elbette, sanayii modernleştirme ve orduyu yeniden silahlandırma ihtiyaçları sözkonusuydu. Daha görüşmeler başlamadan önce, gazete, "Çinlilerin askeri teknik araçlarla ilgilendikleri"ni ileri sürdü.

Pentagon'un Eylülde yayımlanan memorandumu Pekin'de çoşkuyla karşılandı. İyi haber alan New York Times gazetesine göre, bu memorandum Çin'in sahip olmak istediği teknolojinin satımı konusunda Birleşik Amerikanın olumlu tutumunu müjdeliyordu. Uzmanlar, Çin'in pek çok araçlara göz koyduğunu, radar, tepkili motör, uydulara özgü moden keşif sistemleri, askeri malzeme edinmek istediğini belirttiler. Memorandumun çıkmasından önce, bir Çin ticaret heyetinin Birleşik Amerika'yı ziyaret ettiği dikkati çekti. Heyet, Başkan Yardımcısı Walter Nondale tarafından kabul edilmekle şereflendirildi.

Ama Amerikalı bir gözlemci, "Pekin'in modern silaha iştahı belki de doymak bilmez" diye uyardı. Evet, yerinde bir kaygı. Çünkü Çin, bu gün yeryüzünde resmi yetkilileri yeni dünya savaşını savunan tek ülkedir !

UZAK AMAÇLAR, İSTEKLER VE GERÇEKLER

Paris'te çıkan bir dergi, Çin askeri heyetinin Fransa'yı ziyaretine ilişkin bir yorumunda "bu gezinin yeni Çin politikasının sonucu" olduğunu yazdı. Aynı zamanda, Çine olası silah satıcıları arasında Fransa, İngiltere ve İsrail'i gösterdi.

Fakat Pekin, Avrupa politikasında uzak erinili amaçlar da güdüyor. Fransa, bu politikada kilit noktalarından birini tutuyor. Bu her şeyden önce, Fransa'nın uluslararası sorunlarda, özellikle Avrupa'da ekonomik, politik ve askersel ağırlığından ileri geliyor. Aynı zamanda, Çin Halk Cumhuriyeti'nin ve Fransa'nın Güneydoğu Asya'daki çıkarları bunda azımsanamayacak bir rol oynuyor.

Çin askeri heyetinin Belgrad Konferansı öncesinde yola çıkması rasgele değildi. 1973'te, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı yapılmazdan önce, Çin'in o dönemki Dışişleri Bakanı da Fransayı ziyaret etmişti. Pekin, öncelikle, gerginliğin azaltılması ve Avrupada toplu güvenlik sistemi oluşturulması konularında bu ülkeyi Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere karşı çıkarmak amacındaydı.

O zamanlar Çin yöneticileri, Fransa'yı Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'yla ilgili olumsuz bir tutuma yöneltmek veya hiç değilse şüpheye düşürmek üzere bir sürü girişimde bulundular. Böylece, konferansın yapılmasını önlemek için bu ülkeyi maşa olarak kullanmayı düşünüyorlardı. Çu En Lay gözdağı vermeye bile kalkıştı. Nitekim, Fransız milletvekilleriyle bir konuşmasında, Sovyetler Birliği'nin bu konferansta "galip çıktığı" takdirde, Fransa'yı etkisi altına alacağını düşündü.

ORTAK NOKTA: SOVYET DÜŞMANLIĞI

Ten Hsiao Ping, 1975'te Fransa'yı ziyareti sırasında, Avrupa'yı "süper devletler çatışmasında ağırlık merkezi" olarak gösteren bir doktrin ortaya attı. Bu çatışmanın "mutlaka savaşa yol açacağı"nı söyledi. Aynı zamanda, Sovyetler Birliği'nin güya Batı Avrupa'yı tehdit eden en tehlikeli "süper devlet" olduğunu iddia etti.

Ne var ki, Avrupa Konferansı'nın başarısı, Pekin'in uluslararası alandaki konumunu büyük ölçüde sarstı. Helsinki'de Konferansa katılan 35 devlet temsilcilerinin Sonuç Belgesi'ni imzalamaları, Çin'in dış politik planlarına darbe indirdi.

Pekin stratejistleri, Belgrad Konferansı öncesinde de, helsinki belgelerini yürürlükten kaldırmaya, Doğu-Batı cepheleşmesini artırmaya, yeni toplantının çalışmalarına ket vurmaya çalıştılar. Apaçık görülüyor ki, izledikleri Avrupa politikasının özünü kıtada bir savaş çıkarma çabası oluşturmaktadır.

Bir Fransız gazetesi, bu heveslere parmak basarak şöyle yazdı: "Kendiliğinden anlaşılıyor ki, Pekin yönetilcileri bize SSCB ile ABD arasında bir silahlı çatışmanın kaçınılmaz olduğunu, Avrupanın da Sovyet-Amerikan çatışmasının hem başlıca sahnesi, hem de ana garantisi olduğunu söylerlerken, varolan bir durumdan değil de, olmasını istedikleri bir durumdan söz ediyorlar."

Gerçekten de Pekin güttüğü politikayla, Kuzey Amerika ve Avrupa'da elden geldiğince daha çok ülkenin halklarını savaşa sürüklemek ve dolayısıyle ölüme mahkum etmek arzusundadır. Ama kendi planlarına göre, Çin bu çatışmanın dışında kalacaktır.

Böylece, Çin yöneticilerinin bütün dünyayı kapsayan "merkez imparatorluğu" emelleri, gerçek olur ! Pekin'in, eski Çin imparatorlarının emellerinden uzak olmadığını Mao Çe Tung'un şu sözleri su yüzüne çıkarmaktadır:

"Biz yeryüzünü fethetmeliyiz.... dünya çapında güçlü bir devlet kurmalıyız."

Mao Çe Tung'un ölümüyle, bu hedef, anlaşılan, gündemden çıkmış değildir. Bilindiği gibi, Çin'in yeni yöneticileri, Başkan Mao Çe Tung'un dış politik çizgisine sadık kaldıklarını üstüne basa basa belirtiyorlar.

GÜVENSİZLİK YARATMA ÇABALARI

Pekin'in Batıyla askersel işbirliğini artırma politikası, bir Japon gazetesinin deyimiyle, "SSCB'nin önünü kesme çabası"na dayanıyor. Bir başka deyişle anti-sovyetik, anti-sosyalist konuma dayanıyor. Son zamanlarda hafta geçmiyor, gün geçmiyor ki, Çin Halk Cumhuriyeti yetkilileri veya basını, Sovyetler Birliği'nin "Çini köleleştirme düşüncesinden caymadığını" uydurmasını, bu saçma sapan lafları satıp satıp öne sürmesinler. Elbette, bu iddiaları bütün ülkeyi topyekün askerileştirme politikasına bir paravana olarak kullanıyorlar.

Pekin'in savaş psikozunu ve anti-sovyetik isteriyi körükleme girişimlerinin sosyalist ülkelerin barışsever politikasını hedef alan saldırgan emperyalist çevrelerin kampanyalarına rastladığını farketmek zor değil. Belli ki Çin yöneticileri, Batılı güçlere, güvensizlik yaratma, yumuşamayı baltalama çabalarını kayıtsız şartsız desteklediklerini göstermeyi gerekli buluyorlar.

Çin askersel alanda artık gizli kapaklı hareket etmekten vazgeçti. Dünya kamuoyu bunu gördü. Fakat Pekin'in anti-komünizmine kapılan bazı Batılı yöneticiler de vardır. Bu yüzden, Maoist politikanın kendi halkları için yarattığı büyük tehlikeyi görememektedirler. Batı devletleri askersel-sanayi komplekseri, Çin'in nükleer roketle silahlanma çağrılarını desteklemektedirler. Ama bu yarışın bütün dünya barışını tehdit ettiği gün gibi ortada değil mi?

Halklar "dünyayı baş aşağı" görmek istemiyorlar. Pekin'in amaçları ve politikası onların çıkarlarına ters düşüyor. Halklara, bırakalım silahlı çatışmaları, cepheleşme değil, barış ve Avrupa kıtasında daha da büyük yumuşama gereklidir. Bu nedenle, Pekin yönetilcilerinin kışkırtıcı çağrıları, soğuk ve sıcak savaş'ın en azılı yandaşları dışarda bırakılırsa, Avrupa'da geniş destek bulamaz.

ABD'NİN ESKİ MOSKOVA ELÇİSİ HARRIMAN: "BREJNEV'İN KENDİNİ DÜNYA BARIŞINA ADADIĞINA İNANIYORUM '

ABD'nin eski Sovyetler Birliği Büyükelçisi ve BM Genel Kurulu Silahsızlanma Oturumunda ABD delegasyonu üyesi Averell Harriman New York'ta bir basın toplantısı düzenledi. Harriman, basın toplantısında ABD'nin dış politikasındaki son gelişmeler ve Sovyetler Birliği'nin barış politikası üzerindeki görüşlerini açıkladı. Dünyada hiçbir ulusun Sovyet halkı kadar barıştan yana olmadığına inandığını söyleyen Harriman, "Sovyet liderleri Brejnev in kendini içtenlikle barışa adadığını biliyorum" dedi.

Eski New York Valisi ve Başkan Yardımcısı adayı da olan Harriman'ın açıklamaları, ABD'de Z. Brezezinski'nin başını çektiği "şahinler"in hızla köşeye sıkıştığının yeni bir göstergesi oldu. Antisovyet bir kampanya başlatan yumuşama aleyhtarlarının "Sovyet tahdidi" ile ilgili iddialarının başçan sona 'uydurma" olduğunu açıklayan Harriman, sözü edilen kampanyanın, stratejik silahların sınırlandırılmasında yeni bir anlaşmaya varılmasını önlemeye yönelik olduğunu belirtti.

BM'nin NewYork'taki merkezinde geçen Perşembe günü konuşan A. Harriman, daha sonra şöyle dedi: "Leonid Brejnev'le üç hez görüşme olanağını bulmaktan onur duyuyorum. Sovyet liderinin hendisini içtenlikle barış davasına adamış olduğunu çok iyi biliyorum. Brejnev şimdi de Sovyetler Birliği ile Birleşik Amerika arasındaki ilişkilerin genişletilip geliştirilmesinin, yeni bir SALT anlaşmasının gerçekleştirilmesinin yollarını aramaktadır. Böyle bir anlaşma, nükleer bir dünya savaşı tehlikesini uzaklaştırmada bir dönüm noktası olacaktır."

Harriman, Brejnev'in Vladivostok antlaşmalarının bağlanmasına büyük katkılarda bulunduğunu belirttikten sonra, bir nükleer savaştan kimsenin galip çıkamayacağı konusundaki Sovyet görüşünü hatırlattı.

Amerikan politik yaşamında önemli yer tutan bir diplomatın bu açıklamaları, soğuk savaş şampiyonlarının dilinden düşürmediği "Sovyet tehdidi" masallarının iflasının yeni bir belgesidir.

TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ MERKEZ KONSEYİ BAŞKANI ERDAL ATABEK ÜLKEMİZİN SAĞLIK SORUNLARINA İLİŞKİN ÇEŞİTLİ KONULARDA YÜRÜYÜŞ'ÜN SORULARINI YANITLADI. YÜRÜYÜŞ'ÜN SORULARINI VE ATABEK'İN YANITLARINI, OKURLARIMIZA SUNUYORUZ:

Olumlu adımları kesin çözüm sanmak yanlışların en büyüğüdür

** Dünya sağlık örgütü verilerine göre, Türkiye toplumunun sağlık düzeyinin Meksika ve Hindistan gibi geri kapitalist ülkeler düzeyinde kaldığı görülüyor. Bunun nedenlerini açıklar mısınız?*

☆ Türk toplumunun sağlık sorunlarını, ülkenin genel sorunlarından soyutlama olanağı yoktur derken, anlatmak istediğimiz budur. Ülkemizin sağlık sorunları, dışa bağımlı az gelişmiş ülke kapitalizminin sorunlarının ürünü ve parçasıdır. Bunu açıklayabilmek için çağdaş sağlık kavramına bakmak gerekir.

Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre, "sağlık bedensel, ruhsal ve sosyal iyilik durumudur". Böyle bir durumun insanlarımızın içinde yaşadığı sosyo-ekonomik koşullarla nasıl bağlantılı olduğu açıktır. Onun içindir ki, eğer sağlık kavramını sadece hastaların muayene edilmesi diye almıyorsak, ki biz almıyoruz, tüm sorunların ortaya çıkardığı durama bakmamız gerekecektir.

Ülkemizde beslenme, barınma (konut sorunu), ısınma, aydınlanma, temizlenme, çevre koşulları sağlığın temel yapılarını oluşturur. Bu duruma içinden bakarsak, ya da sorunları ayrı ayrı ele alırsak, hepsini aynı sosyo-ekonomik yapının yönlendirdiğini görürüz. Beslenme konusunda uluslararası tekelleri, ulusal kapitalist yapıyı, konutta arsa ve konut spekülasyonunu, ısınma, aydınlanma, temizlenme gibi sorunlarda da aynı bozuk düzeni buluruz. Kuşkusuz, diğer sınıflı toplumlarda olduğu gibi ülkemizde de, sağlığı oluşturan temel yapılarda yoksunluk içinde kalanlar emekçi sınıflardır. İşçiler, memurlar, ücretliler, öğrenciler, emekliler hayvansal proteinden yoksun kötü, eksik, yanlış beslenme içindedir. Gene bu sınıflar kötü konutlarda otururlar, ısınmaları eksik, temizlenmeleri eksik, aydınlanmaları eksiktir. Yaygın beslenme bozuklukları, beslenme bozukluğuna bağlı mikroplu hastalıklara karşı dirençsizlik, mikrobik hastalıkların kolayca bulaşmaları, romatizmal intanlar, buna bağlı kalp haztalıkları, tüfo, bulaşıcı sarılık, kolera gibi bulaşıcı hastalıklar, bozuk yaşama koşullarının ürünü olarak alt gelir düzeylerinde yaşayan sınıfları daha çok etkilemektedir.

Gene aynı toplumsal yapının yönlendirmesiyle sağlık kuruluşları da, hekimler de bölgeler arasında dengesiz dağılmışlar, büyük kentlerde toplanarak sağlığın bozuk düzenini oluşturmuşlardır. Hekimlerin gerek uzmanlık eğilimlerinde, gerekse büyük kentlerde toplanmalarında sağlık hizmetinin metalaşması rol oynamıştır. Arz-talep düzenine bağlı olarak çalışma, hekimlerin, çalışmalarını en çok değerlendirdikleri yerlerde toplanmaları sonucunu getirmiştir.

Diğer yandan, gene kapitalist yapının bir başka ürünü olarak, sağlık bütçesine ayrılan pay, genel bütçenin % 3-6 oranını geçmemiştir.

Tüm bu etkenlerin onucunda da, sağlık hizmetleri düzeyimiz dışa bağımlı az gelişmiş ülke kapitalizminin diğer örneklerine benzemiştir. Başka türlüsü de aslında beklenmezdi.

** Geniş emekçi halk kitlelerinin sağlık ve sosyal güvenlik alanındaki somut özlemleri ve istemleri göze alındığında "tam-süre çalışma yasası" köy ve kent emekçilerine neler getirebilir?*

☆ Tam-süre çalışma yasasını, ülkemizin sağlık sorunlarını çözecek bir anahtar olarak görmek yanlış olur. Ancak, tam-süre çalışma, başarıyla uygulanabilirse hekinlerin kamu hizmetinde çalışırken aynı zamanda özel muayenehane çalışması yapmalarını önleyecektir. Bu ilkenin büyük bir önemi vardır.

Özellikle, bugüne kadar bu ikili çalışma nedeniyle kendilerini tam olarak kamu görevlisi saymakta güçlük çeken hekimler, artık tüm güvencelerini kamusal hizmet içinde arayacaklardır. Bu ücretli çalışmaya dönüşüm, hekimlerin emekçi niteliğini belirginleştirecek, toplumda emeğin üstünlüğü ilkesine daha sıkı sarılmalarına yol açacaktır. Bu durumun ülkenin demokrasi savaşımına önemli katkılar yapacağı açıktır. Örgütlü savaşım, emekçi kitleyle sıkı bağlantı, demokrasi ve özgürlükler savaşımında daha etkin olma, tüm kamu hekimlerinin savaşım koşullarının eşitliği gibi önemli ögeler sağlık emekçileri için olduğu kadar ülkemiz için de büyük kazanımlar olacaktır.

Kamu hizmetinde çalışan hekimlerin hasta ile aralarındaki para ilişkisinin kesilmesi, köy ve kent emekçilerinin en büyük kazanımı olacaktır. Burada, hastayla halk arasındaki ekonomik bağlantının yarattığı yabancılaşmanın, tam-süre çalışma benimsenip geliştikçe giderek ortadan kalkması beklenir.

Kamu hizmetlerinden halkın yararlanması daha sağlıklı olacak, tüm sağlık hizmetleri de bundan yarar görecektir.

** Türk Tabipler Birliği'nin son yıllarda, üyelerinin ekonomik, demokratik mesleki taleplerini kararlılıkla savunması yanında, toplumun demokratikleşmesi için antiemperyalist, antifaşist, antişovenist mücadeleye de etkin bir biçimde katıldığı görülmektedir. Bu mücadelenin uzak hedeflerini de gözönüne alarak başkanı bulunduğunuz mesleki örgüt üyelerinin ekonomik, demokratik ve sosyal sorunlarının çözümünü nerede görüyorsunuz?*

☆ Türk Tabipleri Birliğinin, içinde yaşadığınız toplumun demokratikleşme, antifaşist ve antiemperyalist mücadelenin içinde yer almasının zorunluludur. Nitekim, bu mücadeleye gerek genelde, gerekse özel sorunlarımız açısından katılmamız da bu düşüncemizin kararlılığının sonucudur.

Emekçi sınıflar içinde yer alan bir meslek grubunun örgütü olarak, üyelerimizin demokratik, mesleki ve ekonomik haklarının kesin çözümünün bu sorunların ülkemizdeki kesin çözümüne bağlı olduğu görüşündeyiz. Ülkemizde yapılan demokrasi mücadelesine tüm gücümüzle katılmamız bundandır. Biliyoruz ki, emperyalizmin ve faşizmin başarılarının bedeli bizim özgürlüğümüzdür, demokratik haklarımızdır, her türlü güvencemizdir.

Bugün somut hedeflerimiz, bizim de içinde yer aldığımız tüm çalışanlara toplu sözleşmeli, grevli sendika hakkının verilmesi, her kademede sağlık yönetimine katılma, emperyalizmin gerek genelde gerekse, besin maddeleri, ilaç gibi sağlık alanındaki etkinliklerinin son bulması, halka verilecek sağlık hizmetinin yeterli düzeye çıkarılması gibi hedeflerdir. Bu hedeflerin tümünün demokratik güçlerin hedefi olması da önemlerini vurgulamaktadır.

Son çözümde, tüm sorunlarımızın çözümünün ülkenin dışa bağımlı az gelişmiş ülke kapitalizminin yapısının değişmesinde olduğunu görüyoruz.

** Kamu sağlık kurumlarında ve tıp eğitimi kurumlarında egemen olan özelleşme akımı gözönüne alındığında, özellikle Tıp fakültelerinde görevli öğretim üyelerinin ve asistanların yasa kapsamına alınmasının sonuçları ne olabilir?*

☆ Tıp Fakültesinde çalışan öğretim üyesi ve hekimlerin tam-süre yasa kapsamına alınmasının sonuçlarını bugünden tahmin etmek güçtür. Ancak, bu durumda özel çalışması yüksek gelir getirenler bir seçime yapma zorunda kalacaklardır. Ya özel çalışmalarını yeğleyerek kamu hizmetinden ayrılacaklar, ya da kamuda çalışmayı yeğleyerek özel çalışmalarını bırakacaklardır.

Kamu kuruluşlarında çalışarak aynı zamanda özel çalışanların yüksek gelirlerinin bir bölümünün kamuda sahip oldukları yetkilere bağlı olduğu unutulmamalıdır. Hasta yatırına, çeşitli laboratuvar ve klinik olanaklardan yararlanma yetkileri dışında kaldıklarında aynı yüksek geliri sağlamak düşündürücü olsa gerekir. Özellikle döner sermayeden prim almama, önemli bir ekonomik kaynağı engellemektedir. Ancak, biz döner sermayeden prim almamanın doğru bir ilke olduğu görüşündeyiz. Ne ki, tam-süre yasasındaki ekonomik düzeyin artan hayat pahalılığını karşılaması gerekir. Eğer böyle olmazsa, yasa ters işler ve Kamuya hekim kazandırma yerine hekimi kamudan kaçırma işlevi yapar.

Eğer böyle bir sonuç doğarsa, yasanın ilkelerini değil de, ekonomik düzeyini gözden geçirmek ve yeterli önlemleri almak gerekir.

** Yani, özel çalışan doktorlar için ne getiriyor? Bir bilim emekçisi olarak hekimi, kişisel güvenliğini, ekonomik ve sosyal özlemlerini kamu hekimliğinde aramaya yöneltecek maddeler içeriyor mu?*

☆ Özel hastaneleri ve özel hekim çalışmasını Yasa doğrudan ilgilendirmiyor. Tam-süre çalışma yasasının kamuya hekim çekme işlevini yapması beklenmelidir.

Ancak, hekimlerin serbest çalışmalarından neleri beklediğini bilmek gerekir. Hekimler, muayenehanelerinde meslek güvencelerini, ekonomik güvencelerini, siyasal iktidardan bağımsız olmayı bulmaktadır. Aynı güvencelerin kamusal hizmette de olması durumunda kamu hizmetinde rahatça çalışırlar. Meslek güvencesi, mesleğini baskı altında kalmadan, meslek kuralları içinde bağımsız yapmaktır. Kamu yöneticileri bu konuda duyarlı olmalıdır. Ekonomik güvence, belirli bir geliri sağlayabilmektir. Kamu hizmetinde buna dikkat edilmelidir. Tam-süre yasasının kullanılması, yasanın kendisi kadar önemlidir. Çeşitli tazminat bölünlerinin kullanılması bu bakımdan çok önemlidir. Gene atama, yerdeğiştirme, yükselme işlemlerinde siyasal iktidardan bağımsız bir organ yetkili olmalı. 'Yüksek Hekimler Kurulu' kurularak bu işlemler bu kurulca yürütülmelidir Eğer, bunlar yapılabilirse hekimlerin özel çalışmada güven aramalarına gereklilik kalmaz.

** Türk Tabipler Birliği 26. Genel Kurul kararlarından yalnızca birini oluşturan tam süre çalışma yasası meclisten geçmiş bulunuyor. Ancak bunun diğer sorunlarla ve hedeflerle bir bütünsellik içinde olduğunu da biliyoruz. Bu koşullarda, TTB merkez konseyi başkanı olarak Türkiye toplumunun sağlık sorunlarının kalıcı çözümü konusundaki görüşleriniz nelerdir?*

☆ Türk toplumunun sağlık sorununun kalıcı çözümünü, bu sorunların kaynağının değişmesinde buluruz. Bu sorunlar ne tam-süre çalışma yasasıyla ne de sadece sağlık hizmetine özel yasalarla çözülebilir. Bu sorunların kalıcı çözümü ülkenin dışa bağımlı az gelişmiş ülke kapitalizmini oluşturan yapının değişmesiyle bulunacaktır. Beslenmeden ilaca, hekim sayısından çalışma koşullarına, sağlık ekibi içinde yer alan tüm elemanların ekip çalışması yapabilecek biçimde yetişmesi, çalışması gibi sorunların tümü de, ülkenin yapısal durumunun değişmesiyle çözümlenebilir. Ülkenin yapısal durumunun değişmesi derken, dışa bağımlılıktan kurtulmayı, demokratikleşmeyi, kapitalist yapının ortadan kalkmasını anlıyoruz.

Kuşkusuz, bu, böyle bir duruma gelinceye kadar hiç bir şey yapılamaz demek değildir. Ancak yapılanların son çözüme yardımcı olacak ilke doğrultusunu taşıması, ilke sapmasına yol açmıması çok önemlidir. Bu koşullarla her kazanımı ihmal etmemek doğru olacaktır. Ama, bazı olumlu adımları kesin çözüm sanmak, kuşkusuz yapılabilecek en büyük yanlıştır.